

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
327 East 13th Street New York City

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... \$c.

Editorial Room:
327 East 13th Street New York City

SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$3.—
United States... \$2.50
Single copy... \$c.

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

IV. Évfolyam. 89. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1907. NOVEMBER 5-én.

IV. Year. No. 89.

SORAKOZZUNK.

FELHÍVÁS AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG DOLGÁBAN.

Maholnap két esztendeje már, hogy az Amerikai Magyar Szövetséget létrehozta az amerikai magyarság közakaratára.

Mikor a Szövetség megszületett, azt hirdette az amerikai magyar sajtó, hogy az amerikai magyarok összetartása, az elhagyott hazát tanúsított határtalan szeretete Bécsben félelmet ébresztett, míg a független Magyarországért küzdőkbe új erőt öntött annak tudata, hogy túl a tengeren, a hatalmas Egyesült Államok védelme alatt sok százezer magyar lesi, várja azt a pillanatot, amikor szervezkedésük s vegyoni függetlenségük révén segítségük legyenek a teljes önállóság felé napnap mellett közeledő Magyarországnak.

Vártuk, hogy hazahívjanak bennünket, de — sajnos — sem vérünket, sem pénzünket nem kérte a haza. S mert nem hívtak bennünket, imhol ma már a lelkesedésünk is alábbhagyott, s maholnap odajutunk, hogy a nagy lelkeséssel megteremtett Szövetség megszűnik. Már pedig ennek a Szövetségnek nem szabad elbuknia, magyar testvéreim, mert hogy összetartsunk, hogy mindannyian együtt legyünk, arra a békében éppen olyan szükségünk van, mint akkor, ha életet és vért kell áldoznunk a hazáért.

Azt már beismerte és százszor is megismételte az amerikai magyarság, hogy erre a szövetségre szükség van. Ha ezt mondja a közvélemény, akkor félre a szegényeztetel; s ha történi hiba a Szövetség megalapozásánál, úgy rakjuk meg az alapot újra, de ne papíron és a levegőben, hanem abból az anyagból, ami megvan és ami a miénk. Építsünk pedig addig, amíg békeség van. Mert nagyon bajos mindazt hirdelen és egy pár nap alatt felépíteni, a mire bőségese van ma idők.

Azt állítottam, hogy azok, akik a Szövetséget tavaly megalapozták, tévedtek. Ezt az állítástom fentartom, még pedig a cél, a közjó érdekében. Távol áll tőlem, hogy bárkit is rosszakarattal gyanúsítsak az alapozók közül, mert meg vagyok róla győződve, hogy a legszebb erény, a hazaszeretet vezette őket munkájukban. A legjobb akarat vezette a Szövetség alapítóit, de ott követték el a hibát, hogy háborus hírek behatása alatt szerveztek a Szövetséget, a jövőre nem gondolva, nem bírták azt békében megtartani.

Mikor vesztély van, akkor senkinek gondolt sokat a szervezéssel, de védekezik a legjobb belátása szerint, s úgy, ahogy tud. Azt már láttuk, hogy ha csak háborúról van szó, akkor nyugodtak lehetünk, mert hiszen a mult esztendő megmutatta, hogy ez esetben az amerikai magyarság úgy felkél, mint egy ember. De mivel manapság minden olyan országnak állandó hadsereg van a szüksége, amelyik a békéjét csak szorongókkal őrizheti meg, s mert az ilyen országok nem háboruban, de békében képezik ki a katonát, hát a példán okulva, mi is teremtünk meg az amerikai magyarság állandó hadseregét. Ez az állandó hadsereg a magya, az ereje annak a sok százezer polgárnak, kik fegyvert ragadtak, hogy a hazát megvédjék. A békében kiképzett katonák az utmutatói és vezetői a háborúba induló ország polgárainak.

Ha tehát nekünk, amerikai magyaroknak állandó hadsereg van szükségünk azért, hogy a baj esetén védekezni tudjunk, úgy ezt a hadsereget addig képezzük és addig teremtjük elő, amíg a béke tart, s nevezük el ezt a hadsereget „Amerikai Magyar Szövetség”-nek. Sorozzuk be hát a katonákat, addig, míg nem késő. A sorozás nem is oly nehéz, mint hinnétek, mert mivelhogy az amerikai magyaroknak ma 600 egyle-

tük van, hát hatszáz sorozó-bizottság áll a rendelkezésünkre. Ha hát kell ez a hadsereg, úgy nincs más hátra, mint hogy a sorozó állomások parancsnokait, az egyleti elnököket fel kell szólítanunk arra, hogy gyűljenek össze, s válasszák meg a fővezéret, azaz az amerikai magyar egyletek szövetségének tisztikarát.

Igy kell tennünk, mert azt biztosan tudjuk, hogy a katona tudja, hogy mi a kötelessége. Itt már a szónoklás mit sem ér. Itt tenni kell.

Tennünk kell. S ha már állandó hadsereg van szükségünk, úgy annak vezéreit ne a civilek, de a katonák közül válasszunk. Miért térnénk el mi attól a szokástól, amit jónak tart az egész világ.

A hadsereg szervezésére az első lépést már meg is kezdte a legnagyobb és legerősebb hadtestparancsnokság, — a Verhovay-Egylet.

S mert a Verhovay-Egylet jól tudja azt, hogy a háborúhoz pénz kell, s mert tudja azt, hogy a szó csak szellő, de a pénz a fundamentum, s mert az egylet tagjai azt is tudják, hogy a csupán papírosra írt kőből és málterből legfeljebb légrékat lehet építeni, kimondotta azt is a Verhovay-Egylet, hogy mert szükség van egy olyan épületre, egy olyan házra, amely minden magyarnak felelet ad, s mert hogy szükség van az állandó hadsereg, hát ennek a hadseregnek a szervezésére és a háznak a felépítésére minden egyes esztendőben, az egylet minden egyes tagja ötven centet fizet be, hogy közös házukat, az Amerikai Magyar Szövetség felépíthessék. Ez nem szellő. Ez fundamentum.

Mikor nemrég Clevelandban a civilek gyűléseztek, ugyancsak fujdogálta a szellő a papírosra írott téglát és máltert. Könnyen megethette ezt a szellő, mert hiszen a papír... a papír... az, kedves magyar testvéreim, nagyon könnyű. A papírt igen könnyű felemelni. De azt a téglát és máltert, ami nem csupán írva van a papíron, de előtünk fekszik a földön, azt magyarak, már csak az emelheti fel és adogathatja kézhez, aki legény a talpán.

Az alapja hát már megvan a Szövetségnek, hatalmas alapja van már az amerikai magyarok állandó hadseregének. Hatalmas alap s gyönyörű kezdet ez, ha számba vesszük, hogy a Verhovay-Egylet zászlója alá a mai napon több mint hétezer ember sorakozik.

Kérdem hát az amerikai magyarságot, mi az oka annak, hogy a Verhovay-Egyleten kívül még egy egylet sem tartozik minden egyes tagjával a kibontott zászló alá? Mi az oka ennek? Hát csak a Verhovay-Egyletben volnának olyan magyarak, akik nemcsak beszélnek, de tesznek is?

Nem. Ez nem lehet igaz. Nem lehetem, hogy az amerikai magyarság nem merne felesapni katonáknak.

Ki van hát bontva a becsülettől ragyogó, a mindannyiunk érdekeit megvédő magyar zászló. Jertek hát alája magyar testvéreim mind egy szál, a kik egyletekhez tartoztok. Ne tétovázatok, de jertek mindannyian. Egytől-egyig csapjatok fel katonának, legyetek mindmegannyian tagjai az állandó magyar hadseregnek: az Amerikai Magyar Szövetségnek.

Jertek, de ne úgy, mint eddig. Nem igaz abból egy szó sem, hogy csak akkor lesz ez a Szövetség erős, ha annak mindenki tagja lehet. Itt mindenkiről majd csak azután lehet szó, ha az amerikai magyarság már most is besorozott katonái, ha az összes egyletekhez tartozó magyarak benne lesznek ebben a szövetségben. Akkor jöjjön mindenki, ha majd az amerikai összes magyar egyletek tagjai befizetvén az évi ötven centet,

ket, már felépítették azokat a várakat, amelyeken büszkén lengeti a szabadság szellője a háromszínű lobogót.

Mivel már most is tudjuk, hogy békében is szükség van a katonára, elmondom nektek magyar testvéreim, hogy mit dolgozzunk, miben gyakoroljuk magunkat béke idején.

Befizetve a hadipénztárba az ötven centeket, már az első esztendőben lesz annyi pénzünk és erőnk, hogy felépítsük az Egyesült Államok valamely városában az első magyar várat, amelyikre majd azt írjuk reá, hogy: MAGYAR KÖRHÁZ.

Ha ez az első vár meglesz, akkor már el tudjuk helyezni azokat a magyarakat, akik vagy elfáradtak már az élet harcában, vagy szerencsétlenül jártak. Hej! ha nektek csak egy ilyen várak is volna, magyarak, úgy nem rugdosnának benneteket odébb, mikor bajba kerültek, de magyar szóval bátorítva, a magyar szív melegevel ápolnának benneteket.

Ha látjuk, hogy erre a célra kevés egy vár, úgy építünk egy másodikat, építünk, amennyi kell. Építünk annyi kórházat, amennyire szükségünk van és nem engedjük többé, hogy a vérünk-ből való vért ide-oda taszigálva káromolják azok, akik ha egyébert nem, úgy azért neheztelnek ránk, mert nem értik a nyelvünket.

Építünk mindenre várakat, amire a hazátlan magyarnak szüksége van. Beesületet szervezve a magyar névnek, majd saját magunk nézzük ki, hogy hol becsülik meg legjobban a magyar munkást, s oda küldünk benneteket. Nem engedjük, hogy igaztalanul bárki fia is megrövidítsen, vagy megbántson benneteket. Tanítjuk egy ást a jóra, a hasznosra.

Ha így szervezkedünk, úgy hatalmat képvisel majd és tiszteletet parancsol a nevünk.

De így, ahogyan most vagyunk, hát ugyan ki tart minket valamire? Mit tudunk mi felmutatni így, ha hatszáz felé vagyunk szakadva? Ugyan mit lehet kivinni annyifelé szakadt katonákkal? Semmit a világon.

Mit csodálkoztok, s miért haragszotok, ha lenéznek benneteket? Miért kiabáltok, ha az angolok azt írják rólunk, hogy alábbvalók vagyunk még annál az annyira lenézett kínainál is? Már hogyan gondolkoznának így rólatok, mikor tudják, hogy az a maroknyi kínai már tudott magának egy kórházat építeni, míg a magyar, akiknek a száma már millió Amerikában, a magyar, az még nem tudott egy kórházat sem építeni.

Ne panaszkodjunk, ne méltatlankodjunk, de tegyünk már végre-valahára.

Az Isten szeretetére építettünk már elég templomot. Itt az ideje, hogy az Isten fiának tanítását nem csak abban kövessük, hogy megtartjuk az ünnepeket és hogy eljárunk a dícsőségére épített templomokba.

Szeressük hát már egy kissé magunkat is, szeressük egymást, s az Amerikai Magyar Szövetség révén alkossunk Istennek tetsző intézményeket, olyan intézményeket, ahol mindannyiunk érdekeit megvédve, letöröljük a szenvedő, az elhagyott magyarnak könnyűit.

Egy ilyen templomot építsetek már, magyarak. Higgyétek el, ez a magyar templom lesz a legkedvesebb az Isten előtt.

Kurucz.

A PÁPA BETEG.

Allapota aggodalomra ad okot.

Szomorú hírek érkeztek ide az örök városból. Azt jelentik Rómából, hogy a szent atya szívujában szenved.

A pápa annyira elgyengült, hogy nem bírja elhagyni az ágyát. Látogatókat az orvosok tilalma folytán nem szabad fogadnia.

MIT AKARNAK?

AZ OSZTRÁK PARLAMENTBEN ISMÉT TAMADNAK BENNÜNKET.

Mult kedden vezércikkben mutatam rá, hogy kedves testvérünk, az osztrák, mennyire szeret bennünket. Megmondtam abban a cikkben, hogy az osztrák császárvárosnak hivatalos feje, Lueger polgármester ugyanakkor, amikor az osztrák parlamentben a kiegyezést tárgyalta, arra a kijelentésre fakadt: „Helyénvalónak találok annak megrizsgálását, vajjon itte az ideje már annak, hogy felvegyük a harcot Magyarország ellen. Ha itt az ideje, akkor könyörtelen kiméltelenséggel kell eljárunk.” S megmondtam a cikkemben azt is, hogy e botrányos és fellázító kijelentéssel szemben az osztrák reichsrath elnöke hallgatott mint a dinnye a fűben. Szóva nem tette, vissza nem utasította Lueger ellenséges megnyilatkozását. Nyilván tetszett neki; nyilván az általános hangulatnak a tolmácsolója volt Lueger.

Most szombaton, amint ezt egy vasárnap beérkezett kábelüzenő jelenté, irányunkban érzett testvéri szeretetüknek újból kifejezést adtak az osztrákok.

Szóba került ugyanis az osztrák képviselőházban a csernovai eset. Csernován, amint olvasóink lapunkból tudják, a Hlinkák által fanatizált tótok nem engedték az ottani templomot felszentelni. Oly zavargásokra adták magukat, hogy a csendőrségnek közbe kellett lépni. S miután Hlinkáknak néhány tót „vértanura” szükségük volt, hogy ismét fellármázhassák a világot a tót nép elnyomásáról szóló mesével, a csendőrség kirukkolása csak kapóra jött nekik. A tótokat még a csendőrök ellen is felbujtogatták és ezeknek végre lövők kellett. Holtak és sebesültek maradtak a Hlinkák által szándékosan rögzített csatamező színhelyén.

Ezt a magyarországnak minden esetre sajnálatos, de legsajátabb belügyé tette szóva az osztrák képviselőház szombati ülésén. Az osztrák kormány-elnöket meginterpellálták s az interpellációt „botrányos magyar garázdálkodás”, „hallatlan erőszak”, „nyomorult merénylet” s többféle, a legmelegebb testvéri szeretetről tanuskodó kifakadásokkal fűszerezték.

S az osztrák képviselőház elnöke e kifakadásokat nemcsak hogy vissza nem utasította, de tovább ment és rokonszenzéről biztosította a csernovai „áldozatok” hátramaradtait. Ami magyar nyelven annyit jelent, hogy az osztrák képviselőház elnöke az elnöki emelvényen hivatalosan aláírja mindazokat a sértéseket, amelyek Magyarország ellen ott elhangzottak, hogy a tótoknak magyarellenese fellépését helyesli és a „vértanúk” özvegyeivel és árvaival rokonszenvez.

Most már nekünk kell magyar nyelvre fordítanunk azt, amit Lueger főpolgármester a mult héten mondott. Nekünk kell helyénvalónak találnunk annak megvizsgálását, vajjon itte-e az ideje már annak, hogy felvegyük a harcot Ausztria ellen. Ha itt az ideje, könyörtelen kiméltelenséggel kell eljárunk.

Mert az osztrák most már tovább ment a türelmetlen. A függetlenségi harc kitérése előtt csak titokban merték a nemzetiségeket ellenük felbujtogatni. Most már nyíltan, hivatalosan „rokonszenveznek” Magyarország házi tolvajaival, a magyar államegység legkonokabb ellenségeivel.

Nem akarok Kossuth Ferencznel, Andrássy Gyulánál, Apponyi Albertnél jobb hazafi lenni. Ha Kossuth, Andrássy, Apponyi jónak mondják a kiegyezést, szükségesnek állítják az Ausztriával való viszonyunk további fenntartását, akkor a kiegyezés kétségtelenül jó, a viszony fenntartása bizonyára

szükséges. De becsülete, tekintélye, tisztességérzete árán még a leghitványabb halandó is csak szegyenkezve fog ráállani valamire, ha mindjárt ez a valami jó is, szükséges is. A magyar ember arról híres, hogy a rajta elkövetett sértést vért szokta lemosni. A magyar nemzetnek kevesebb volna a becsületezése, mint a magyar embernek? Én nem akarom elhinni, hogy a magyar nemzet zsebre vigyja a sértéseket és fölébe még testvéri viszonyt folytasson a sértőjével.

Andrássy Gyula belügyminiszter a magyar képviselőházban kijelentette, hogy a kormány meg fogja védeni az országot és a nemzet tekintélyét.

Az Amerikában élő magyarak száz-ezrei szeretik hazájukat. Mi tiltakozunk hazánknak besározása ellen.

Ha a kiegyezés jó, ha az Ausztriával való viszonyunk fenntartása szükséges, mi belenyugozunk ebbe is. De akkor legyen a kiegyezés őszinte, a viszony testvéri.

Singer Mihály.

VEIGELSBERG LEÓ.

A Pester Lloyd szerkesztője agyonlőtte magát.

Igazán megrendítő hír érkezett hazulról. Veigelsberg Leó a jeles tollú író, a Pester Lloyd szerkesztője agyonlőtte magát.

Veigelsberg kétségtelenül legfényesebb politikai írója volt Magyarországnak. Német nyelven írt ugyan, de magyarországi gondolkodott.

Hogy mi vitte a nyugodt lelkületű öreg urat az öngyilkosságra, csak a hazai pósta beérkezése után fogjuk megtudni. Halála nagy veszteséget jelent a magyar politikai hírlapirodalomra.

Fia, Veigelsberg Hugó, a Magyar Hírlap egyik szerkesztője. Ignatus név alatt írt értékes munkát után országos névre tett szert.

MESÉS BÉRŐSSZEG.

Tizenkét millió dollár egy telekért.

New Yorkban most egyébről sem beszélnek, csak arról a mesés bérősszegről, amelyet egy Levey Harry nevű spekuláns a Broadway és 43-ik utca sarkán levő telekért fizet.

A teleknek Londonban élő tulajdonosa, egy Fitzgerald Mari nevű asszony, azt semmi áron eladni nem akarta. Levey fogta magát és bérbe vette 105 esztendőre. A bérösszeg 12 millió dollár, amelyből négy milliót a szerződés aláírásánál lefizetett.

Levey a bérbe vett telken egy tizenkét emeletes házat fog emelni, színházal és egy nagy vendéglővel.

NEM ENGEDTÉK IMÁDKOZNI.

Egy muszka munkás emiatt felakasztotta magát.

Long Islandon, Amtyvilleben dolgozott mint földmunkás a Muszkaország-ból ideszármazott Durowitz János.

Az orosz munkás lelkében melegen égett a vallásosság szent tüze. Munka közben gyakran letette a szerszámot és félreállt, hogy imádkozzék. Munkástársai emiatt eleinte kigonyolták, majd meg fellázdak ellene és háborgatták őt, valahányszor imádkozni készült.

Durowitz előlötti elkészesedésében felakasztotta magát.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY MAGYAR OSZTÁLYA YOUNGSTOWN, O.

VAGYON: \$1,500,000. PÉNZT KÜLD az 6-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. PÉNZBETÉTEK után 4 százalék kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: Burger B Lajos

IZGALMAS TÁRGYALÁS.

Hűtlen szeretőt agyonlőtte a kedvese.

Budapestről írják: Halálos szerelmi tragédia játszódott le május 7-én a fővárosban. Az áldozata a véres esetnek egy csapodár szerető, aki hűtlenséget halálával fizette meg. Hat évvel ezelőtt Maurer Nándor betűszedő megismerkedett egy tisztességes uricsalád feltűnő szépségű leányával, a tizenöt éves Gombai Ágnessel. Az ismeretségből szerelem keletkezett s Maurer elcsábította a leányt. Megtudta ezt a leány szülei, akik minden áron szét akarták választani a szerelmes párt. A fiatal leány nem engedelmességet szülei parancsának s miután ez másként nem ment, közös háztartásba lépett Maurerrel. Eleinte nagyon boldogan éltek, de később nagy baj történt. A férfi kezdett kimaradni a házból, később már az éjszakákat sem töltötte otthon. Összes keresetét elitta és elkártyázta a koresmában.

A leány sokat szenvedett e miatt. Sirás között kétségbeesetten virrasztotta át az éjszakákat. A férfi élelenné sem adott neki pénzt, úgy hogy a házból a nélkülözés és nyomor ütötte fel tanyáját. Teljes hat esztendőig tartott ez az állapot és ami a legesodálatosabb, mind a kettő rajongásig szerették egymást. Végre is a leány radikális kurára határozta el magát. Kijelentette, hogy elmegy a háztól, mert ezt az életet nem bírhatja tovább.

— Menj Isten hírével, — felelte ingerkedve a férfi.

A leány elment s a férfi csupa daczból rövid időre rá megházasodott. Gombai Ágnes, amikor megtudta ezt, nagyon kétségbeesett, de még mindig nem akarta hinni a dolgot. Hogy meggyőződjék a valóságról, május 7-én felkereste a Munkácsy-utczában lakó kedvesét s a lakásban ott találta a törvényt ívtest is.

— Miért tetted ezt velem? — kérdezte szomorúan a nő Maurertől.

— Semmi közünk többé egymáshoz. Takarodj ki a lakásomból, — felelte ez.

— Jó, eltávozik, de én kitarítottalak sokáig. Add vissza a pénzt, amit örökségemből rád költöttem.

A felelet erre egy hatalmas pofon volt, amely a leány arcán elcsattant,

Aki a pofont adta, az a férfi volt, aki szörnyű haragra gerjedt. Gombai Ágnes egy pillanatra megtántorodott az ütéstől, majd mikor látta, hogy a helyzet mind fenyegetőbb lesz, az íróasztal mögé menekült. A fi utána rohant s ekkor három lövéssel árdült el. Gombai Ágnes előrántott zsebéből egy revolvert s azt háromszor elsütötte. A lövések halálra sebeztek Maurert, aki pár pillanat alatt elvérzett.

A gyilkos leányt rögtön letartóztatták. A törvényszéki orvosok megvizsgálták elmeállapotát és konstatálták, hogy a leány tul ingerlékeny és tettét erős felindulásban, tehát nem egészen megfontoltan követte el. Ez alapon a vádtanács nem utasította az ügyet esküdtbíró elé, hanem erős felindulásban elkövetett emberölés miatt a törvényszékhez tette át az ügy iratait. Ezt a pórt óriási izgalom közepette tárgyalta most Bakonyi bíró elnöklésével a bíróság.

A tárgyalási terembe fogházor vezetete be a még mindig szép Gombai Ágnessel. Amikor a formalitásokon tullestek, az elnök felolvasta az ügyészeg vádiratát.

— Megértette, hübnösknek érzi magát? — kérdezte az elnök a vádlottól.

Leirhatatlan izgalom támadt erre. Gombai Ágnes felugrott ülőhelyéről és örvényeni kezdett. Szivettépo hangon kiabálta:

— Itéljenek halálra. Akaszszanak fel, nem akarok élni az én Nándorom nélkül.

Majd hirtelen kiszakította magát a fogházor őrzete alól s felugrott a vádlottak padjára.

— Revolvert ide, hadd ölöm meg magam! — sikoltozta.

Az elnök csillapítani igyekezett, de kárbavesztett minden szava.

— Irgalmas Isten, miért hagyta el-rabolni?

A teremben óriási izgalom támadt, amely még fokozódott, amikor a leány hirtelen elájult és álltában hosszabban lezuhant a padról. Szerencsére nagyobb baj nem történt, mert esés közben a fogházor felfogta. Az elnök intése-re a szolgál becsoglatták kezét az elalélt nőt, de ez csak akkor tért magához, a mikor két markos teremsgazda kizipelte a vádlottak szobájába.

Ezalatt odakint az előszobában újabb izgalom támadt. A meggyilkolt Mau-

rer Nándor felesége, aki talpig gyszaban jelent meg, mint tanu, szintén örvényeni kezdett.

— Kegyetlen Isten, miért borítottad gyszaba az életemet! — sikoltozta kétségbeesetten. — Adjatok egy revolvert, hadd ölöm meg a beestelen személyt, aki elrabolta tőlem az uramat. Ha nem akasztják fel, én gyilkolom meg.

Majdnem egy félóra tellett el, amíg a két örvényő nőt le birták csillapítani.

Közfeltezenegyre járt már az idő, amikor meg lehetett kezdeni a tárgyalást. Gombai Ágnes ezután nyugodt hangon mondotta el, mi történt közte és az áldozat között. Kedvese már a második esztendő után iszákos, kártyás ember lett s amíg az a koresmákban dözsölt, addig ő éhezve virrasztotta át az éjszakát. Egy ízben valami pénzt örökölt, Maurer ezt a pénzt is elverte. A revolvert négy év óta hordta magánál, mert amikor barátja zülleni kezdett, ő kétségbeesésben öngyilkos akart lenni.

— Mondja el, hogy történt a gyilkosság?

— Erre én igazán nem emlékszem már. Amikor arczul ütött, összefutott szemem előtt a világ. Mint vettem elő a revolvert s miképp öltem meg kedvesemet, erre sehogysem tudok visszaemlékezni.

Ezután a tanukat s végül az orvosszakértőket hallgatta ki a bíróság.

A bizonyítási eljárás befejezése után dr. Tóth ügyész mondotta el vádbeszédét. Dr. Gál Jenő ezután felmentő ítéletet kért. A bíróság ezután meghozta ítéletét, amely úgy szól, hogy jogos önvédelem esetét állapítja meg s felmenti Gombai Ágnessel. A felmentett leányt délután két órakor szabadon bocsátották.

A JÓTETT GYÜMÖLCSE.

Ezer dollárt kap egy vacsoráért.

1898-ban történt New Yorkban. Karácsony estjén. Hideg volt. A pelyhedző hó a földhöz való útjában tüvé fagyott. Így kergette a szél az emberek arcába, akik siettek haza, a meleg szobába, hogy megünnepeljék a szeretet ünnepét.

— Miért ne? Az üzlet kiténő.

— Az lehetetlen! Magának nem kel-lenek üzletek, hisz a vagyonából él.

— Annál könnyebben segíthetem férjét vállalatában.

— Azt nem engedem meg.

— Miért?

— A férjem becsületes ember s én is becsületes asszony vagyok.

Ebben az egy mondatban egyszerre feltárult előttem a dráma, amely az asz-zony lelkeben lejátszódott. Milyen furcsa drámai összeütközéseket is szül néha az élet. Rózsikának egész lelke felháborodott attól a gondolattól, hogy egykori szerelmese segítse a férjét.

— Ha valaha szeretett, nem fogja ezt tenni, — szóló esdő hangon.

Ha valaha szeretett! Erre a mondatra feltárult a mult emléke. De mennyire szerettem! Ki fejté meg, hogy vajjon a mi hitványságunkat vagy pedig a szerencsétlenségünket jelenté az, hogy mi, férfiak, többször is szeretünk? Ugy megkedveljük a szerelmet s beleszokunk, hogy az elsőnél nem állunk meg, felejtünk s újra szeretünk, aztán megint felejtünk s megint újra szeretünk. De rendszeren a szerelmünk is fok-ról-fokra közönségesebb lesz, meg annak a tárgya is. Mikor aztán elénkbe kerül a régi, összehasonlítunk s rendszeren megbánjuk a hűtlenséget, de már késő.

Valami ilyesféle kellemetlen érzés fogott el, mikor a mult emlékei egyszerre visszatértek az emlékezetembe... a nászut, amit esküvő nélkül tettünk... jeggyűrűt hordtunk, mintha igazi férj és feleség lettünk volna... csak a trouvillei pénzért nézett ránk mosolygós, gyanus szemekkel... az nem hitte el, hogy házaspár vagyunk, mert nagyon gyengédek voltunk egymáshoz...

Amint egypár apró részletet felemlítettem, Rózsika is ellágyult. Megfogtam a kezét s éreztem a szorítását. De aztán hirtelen kihuzta s erőltetett, komoly hangon beszélt.

— Én már mindent elfelejttem. El kellett felejtennem. S ha emlékezem, akkor csak szenvedek.

— Szenved?

— Lelkiismeretfurdalást érzek, hogy megcsaltam a férjemet, mielőtt még ismertem volna. Nem is gondolja, hogy mennyit szenvedtem s mennyire megbántam a multat.

McNulty János, egy kereskedőség, ugyancsak sietett haza övéhez. Mikor az utca sarkon befordulni akart, egy a gázlámpa oszlopához támaszkodó le-rongyolódott alakot pillantott meg.

A szerencsétlen ember, akiről leritt a nyomorúság, kérésleg nyujtotta ki a kezét. McNulty, habár maga sem élt jómódban, elvitte a didergőt egy közeli vendéglőbe, majd egy dollárt adott neki. Aztán távozni akart. A koldus addig faggatta őt, míg odaadta neki nevét és lakezimét.

Évek multak. McNulty még mindig kereskedőség, aki sovány jövedelméből bizony csak nagynehezen bírja el-tartani felszaporodott családját. Tegnap óta azonban gazdagnak, boldognak érzi magát. Ajánlott levelet kapott s aminet felbontotta, ezer dollár hullott ki belőle.

Meglepetésében csak percek mulva birta elolvasni a következő levelet: „Tisztelt Uram! Idemellekelek ezer dollárt a vacsora és jókívánságok kiegyenlítéséül, amelyekben engem kilencz év előtt részesített, amikor a hi-degség és éhség gyötört. Azóta sokat utaztam, de jószágára mindig hálásan visszaemlékeztem. Fogadja a pénzt, a mely reám nézve ez idő szerint csekély-ség.”

A levél alatt nem volt aláírás. McNulty azonban áldja névtelen íróját, a hogy kilencz év előtt a koldus áldotta. McNultyt.

FÖLFALTÁK A PATKÁNYOK.

Egy csecsemőnek borzalmas halála.

Philadelphából borzalmas dolgot ír-nak. Egy Whitehurst György nevű munkásnak tizhónapos csecsemője nyugodtan feküdt a bölcsőjében, amikor egyszerre csak szivrendítő sírás zavar-ta fel a házat.

Az anya a bölcsőhöz sietett, ahol bor-zalmas látvány tárult eléje. Hatalmas patkányok megrohanták a gyermeket és testeekjét a szó szoros értelmében darabokra szakították. A csecsemő meg-halt, még mielőtt orvosi segély érke-zett.

— Megbánta, hogy szeretett?

— Szörnyen. Ha sejtének a lányok, hogy mily borzalmas lelki szenvedést okoz a szerelmi ballépés az egész életen át, jobban vigyáznának magukra. A boldogságot csak ez zavarja. A fér-jem nem is sejt semmit.

— Akkor nincs is megkárosítva.

— Én magam vagyok megkárosítva!

Én nem tudtam azzal az illuzióval az oltár elé lépni, ami nélküli a házasság mit sem ér. Csodálkozok, ugy-e? Er-ről az oldalról persze nem ismerik az életet. Nem a férfiakat, magunkat csak meg mi, nők, ha az esküvő előtt el-pazaroljuk a szerelmet. Ugy járunk, mint a rossz gyerek, aki éretlenül, zöl-den lelopkodja a fáról a gyümölcsöt s mire eljön a nyár, nincs már, mit élvez-en s így nincs is fogalma a gyümölcs édességéről. Vagy úgy járunk, mint a szakács, aki addig kóstolgatja félig nyersen az ételket, hogy mire kész az ebéd s az asztalhoz ülhetne ő is, — el-fogyott az ételgyáva...

A férj belépése megszakította a bi-zalmas társalgást. De az asszony ke-serü életigazságai sokáig a lelkemben vibráltak. Rózsika kiment, hogy a teát felszolgálja. Így alkalmam volt egy kissé körülnézni a lakásban. Tiszta-ság, háziasság és izlés mindenütt. Gyö-nyörű kézimunkák heverték szanaszét, ezek a legértékesebb műtárgyak, miket nőtlen ember meg nem szerethet. És pompás virágok díszítették a lakást.

Eszembe jutott az én garcon barlan-gom. Pénzen vett ridegség. Drágán megfizetett piszok. Ez a nőtlen élet.

Elhatároztam magamban, hogy segí-teni fogom Várkonyit a bányavállalat-ban, de úgy, hogy Rózsika meg ne tudja. A bankárommal adatok neki pénzt. Ennyivel, gondoltam, talán tar-tozom neki. Meglehet azonban, hogy valami titkos, önző szándék is lappan-tog a lovagiaság alatt. Szerettem volna Rózsika közelében maradni. Mi-kor az öregség kezd fenyegetni minket, agglégényeket, aggódó gondtal keres-günk multunk alakjai között, hogy vaj-jon ki fog majd betegségünkben ápolni s csak a kórházi szolga fogja-e szemün-ket lefogni...

Egyszerre nagy robajjal feltárul a szomszéd szoba ajtaja s egy ötvenesnek látszó kis fucska rohan be. Egyenesen Várkonyihoz rohant, a nyakába ugrott

MAGYAR BOROK.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Molnár Lipót urnak árjegyzékére a magyar borokról, melyeket mint karácsonyi aján-dékot hoz a piacra.

KERESÉK

egy magyarul és tótul beszélő borbélyt, akinek hajlandó vagyok csekély bértetés mellett 3 uszékra csnosan berendezett borbélyüzletemet átadni, ahol eddig havi 160—180 dollár volt a bevétel. Cím: M. R. Ronay, 30 Broadway, Unlontown, Pa. (6)

POTMESIL ISTVAN ur

képviselet South Bethlehem és környékén a Bevándorlót. Előfizetők felvételre és nyu-gtásásra fel van jogosítva. Melegen ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe.

INGYEN KAP felvilágosítást mindenben

KISS EMIL bank és közjegyző irodájából.

HÁJO. VASUTI JECYET nála vehet.

PENZI legyorsabb és bizalmasabban nála küldhet.

CZIME KISS EMIL BANK ÉS KÖZJEGYZŐ IRODAJA NEW YORK.

AZ ÖREG B. NYASZ

nevé szálloda és vendéglő tulajdonosaal ajánlják üzletüket honfitársak szives támogatásába. A szállodában kényelmesen berendezett, szép, egészséges, tiszta szobák jutányos árban — a vendéglőben, mely éjjel-nappal nyitva, olcsón a legpompásabb magyar konyha.

PROK JÓZSEF és DVOROSZKY EDE, 512 SECOND AVENUE, PITTSBURG, PA.

THE RONAY CO.,

1310 FIFTH AVENUE, PITTSBURG, PA.

ajánlja honfitársai szives támogatásába pompásan berendezett üzletet, amelyben importált áruk a legjobb minőségben, kitűnő olvasmányok, remek kiállítású és minden vallásfelekezések számára írt imádságos könyvek, írószerek, írószer-közök, jófajta hazai dohány és szivarok, arany és ezüst ékszerek, valódi tajték és selmezi pipák, száraz, szegedi paprika, lipóti turó, tiszaujlaki bajuszpedró, stb., a legjutányosabb árban kaphatók.

TÁRCZA.

EGY CSÉSZE TEA.

Írta: Porcsolt Kálmán.

„Tisztelt uram!

Kérem, legyen szerencsém ma este egy csésze teára. Legalább folytat-hatjunk a beszélgetést, amit a vasuti kupében megkezdtünk.

Tiszteelő híve

Várkonyi Bálint.”

Mikor ezt a kis levelet megkaptam, sokáig gondolkodtam, hogy elmenjek-e? Ugy látszik, ez az ember semmit sem sejt, gondoltam magamban, tehát bátran elmehetek. A másik perczben azonban azon kezdtem töprengni, hogy illik-e, szabad-e elmennem?

A gavallér-kodex mindenféle lovagias kérdésben utbaigazítást ad, ha sértekezésről, ha pofonokról van szó. De nem tud tanácsot adni az élet leglova-giasabb és legkényesebb kérdéseiben, mikor asszony van a játékban.

Tessék például tanácsot adni, hogy mit tegyen a gavallér, ha egy másik uri ember meghívja egy csésze teára, aki-nek a felesége lánykorában — szerel-mes volt bele?

Persze a férj nem tud semmit a régi viszonyról, különben nem hívná meg teára. Ha nem fogadja el a meghívást, az feltűnik a férjnek. Ha pedig elfo-gadja, akkor esetleg zavarja a családi boldogságot. S vajjon tud-e az asz-zony a meghívásról? Mi illik s mi nem illik az ilyen kényes kérdésben?

A töprengés között elhatároztam, hogy legokosabb lesz, ha inkább azt kérdezem magamtól: mi esik jobban, elmenni, vagy nem menni? Így aztán el is határoztam, hogy elmegyek. Vég-re hat éve nem láttam Rózsikát.

Mikor már az ember az emlékeiből él, akkor nem kellemetlen találkozni a régi kedvesével. Ha az ember boldog-nak találja, legalább egygyel kevesebb lelkiismeretfurdalást érez. Ha pedig boldogtalan, akkor próbál segíteni raj-ta.

Aztán az is megtörténhetett, gondol-tam, hogy Rózsika íratta urával a le-velet, hogy találkoznai akar velem. Sok asszony úgy van a szerelmmel, mint a

káposztával: felmelegítve szereti.

Este fél kilenczkor már ott voltam a lakásuk előtt. Erősen dobogott a szí-vem. Ez is valami. Az embernek vé-nülő korában jól esik, ha még érez va-lami lelki izgalmat a régi világból. A fiatal korban három elsőrangú élvezet van az életben: a természetes ötvágy, amivel az ember a terített asztalhoz ül; az öröm, amit a munkájának a sikere, a dicsőség ad; és az a lelki izgalom, a mivel a szerelmi légyottokra megy. Ké-sőbb eltűnik mind a három élvezet s legfeljebb az a vadász-izgalom marad meg, amivel a hajnali lesen a szarvast várja az ember.

A csemetésre megjelent a férj.

— Köszönöm, hogy eljött. Azt hi-szem, nem kell bemutatnom a felesé-gemnek. Éppen most mondtam, hogy ismeri már önt a jégről.

— Igen, a jégről.

Rózsika feszitelenül nyujtott kezét. Az asszonyoknál a szépség a boldogsá-got jelenti. Tehát ő boldog volt. Ez egy kissé kellemetlen hatást keltett bennem. A férfi húság — amely sok-kal nagyobb az asszonyokénál — sze-reti, ha érte busulnak s utána hervad-nak az elhagyott asszonyok.

— Sajátságosak az élet utjai, — szó-lott a férj, — évek óta nem találkoztunk s a véletlen egyszerre összehoz bennün-keket.

Összenéztem Rózsikával.

— A vasuti kupében találkoztunk, — magyarázta Várkonyi a feleségének, — s természetesen vadászaton kezdtük a beszélgetést, politikán folytattuk és üzletlen fejeztük be. Az én régi bará-tom érdeklődik a retyezáti szén iránt, amit felfedeztem s hajlandó a kiakná-zásához segítséget nyújtani.

Rózsika szeméi tágra nyitlák; kíváncsian hallgatta az urát, de nem szólótközbe. Az pedig nagy hévvel beszélt új bányavállalatának remélt sikeréről.

A telefon csemetéje zavarta meg el-beszélését. Bement az irodába, mi ma-gunkra maradtunk. Rózsika hirtelen kozzám fordult s eddig elrejtett izga-toitása egyszerre kitört. Elfogódott, halk hangon beszélt.

— Miért jött hozzánk?

— Hallotta férje elbeszéléséből. Üzle-ti ügyben.

— Csak nem veszi koinolyan a ter-vet, hogy férjemmel társuljon?

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

NEWARKI MAGYAROK ÜDVÖS MOZGALMA. *Fényes Lajos* newarki kath. magyar plébános kezdeményezésére Bachstád János, Farkas László, Farkas Lajos, Gröger Ede, Gröger Magdolna, Havlik János, Horvát Vendel, Jani Antal, Kormányos József, Kozma Károly, Krözser István, Krivánek Antal, Káger Gyula, Kovács János, Kibédy Gyula, Nagy Sándor, Póth Ferencz, Riffli Gyula, Rózsnyai József, Schubert Aurél, Szemety Mihály, Tóth W. István, Vincze Mihály, Varga Antal, Weisz Jenő és Wurst Márton épp oly szép, mint gyakorlati dologra adták magukat. *Keresztény fogorvosok* kezelték alapítanak Newarkon. Nyitni fognak oly üzletet, ahol a newarki magyarok minden szükségleteket olcsóbban és jobban fogják bevásárolhatni, mint máshutt. A szövetséggel kapcsolatban társas és polgári kört alapítanak, ugyintén egy jogvédelmi és munkaközvetítő irodát. Minden jel arra vall, hogy a szép eszme legott tetet fog ölteni. A szövetséget céljaira részvényeket bocsátanak ki.

Legközelebbi értekezletét *nov. 7-én este fél 8-kor tartja a szövetséget a Jani-féle Hallban* (124 Hamburg Place). Az értekezleten mindenki résztvehet. *Egy részvény ára \$5.—. Előjegyzni lehet Riffli Gyula bankárnál: 102 Ferry Str.*

A „MAGYAR HIRLAP”. A BEVÁNDORLÓ ÉS A NEW YORKI FÖKÖNZEL. A *Magyar Hirlap* az október 19-éről keltezett számában Hoening O'Carroll báró new yorki főkonzul arezképét hozza. „*Hazafias konzul*” című következő cikket kíséretében: „Hoening O'Carroll báró new yorki főkonzulunk — akit méltatlanul vádoltak meg magyarellenes érzelmekkel — újabbán egy szép és okos cikket írt a new yorki *Bevándorló*-ba. „*A magyar sajtó Amerikában*” címmel. Mindenekelőtt meghajol a jó magyar könyvek és a jó magyar sajtó kiváló fontossága és áldásos hatásai előtt. Azután felhívja figyelmét arra, hogy milyen gyönyörű erők szunnyadnak a magyar nép lelke mélyén, amely kulturális és hazafias energiák felélesztése — különösen távol az anyaországtól — elsőrangú kötelességünk. Hiszen — mondja a főkonzul, — *szép szózatunk ama fájdalmas panasz: A nagy világon e kívül nincsen számotra hely!* — ma már nem jogosult, miután a magyar ember a világ minden részében szívesen fogadott munkatárs és ma már világpolgárrá lett. Annál is inkább kell, hogy a sajtó ne feledtesse el azt, hogy Magyarországhoz fűzi az Amerikában is magyar magyarságot minden kulturális és hazafias lendület. Ezt hirdesse a sajtó és miután — mondja Hoening, — tehetségeiben nem szűkölködünk, az eredmény nem maradhat el.” — Hogy a *Magyar Hirlap*, mely tudvalegleg Andrassy gróf belügyminiszternek a szöcsöve, a „*Bevándorló*”-ban megjelent e cikket leköszölte, ennek annyival inkább örülünk, mert e cikket leköszölte a „*Magyar Hirlap*” legalaposabbban ráczáfolt azokra a hazug hírekre, amiket a Réthy Laura hangversenyéből kifolyólag a főkonzul felől költöttek s amelyeknek egyes lármázó budapesti lapok sietve nyitották meg hasábjaitak.

FELGYÓGYULT LELEKÉSZ. Föt. *Artimeries Emil* st. clairi görög kath. lelkész a serantoni kórházban egy műtétnek vetette alá magát, mely kitűnően sikerült. A derék magyar lelkész a minap már visszamehetett családjához és hűvehez.

ESTI ISKOLA CHICAGOBÁN. A Chicagói Magyar Jótékonykezelő Társulat ez idén, épp úgy mint a múlt évben, érdeműs elnökének, *dr. Weiner A.* jeles ügyvéd honfitársunk előterjesztése alapján az angol-magyar esti iskola létesítését elhatározta és e célra az idén 100 dollárt meg is szavazott és a többi magyar egyeteket ezen ügy kivételében felkérte a közreműködésre. A tények igazolják, hogy ugy dr. Weiner, mint a Társulat fázadozását máris siker koronázza. Ma már öt magyar egyesület tette magáévá az angol-magyar esti iskola fontos ügyét és így tegnap este már meg is nyílt a magyarság részére. Tanítás minden este — szombat és vasárnap kivételével — 7-től 9-ig lesz a Chicago Commons nevű intézet helyiségében, amely a Grand Ave. és a Morgan Ave. délkeleti sarkán van. Közel a Halsted, Milwaukee és Grand utcák keresztezéséhez. Jelentkezni bármelyik este lehet. Minden magyar nőt és férfit egyaránt szívesen látnak. A tanítást *Löwinger Ernő* szög. orvos honfitársunk, az angol nyelv okl. tanára

fojja végezni. Reméljük, hogy chicagói honfitársaink örömmel ragadják meg ezt a kitűnő alkalmat és pontosan s nagy számban fogják látogatni ezen esti iskolát.

TELMÁNYINÉT OPERÁLTÁK. *Telmányi György*né urnó, amint öszinte részvétellel értesülünk, súlyosan megbetegedett, olyannyira, hogy komoly műtétnek kellett magát alávetnie. A műtétet *dr. Horn Ferencz* eszközölte *dr. Kozma Arthur* segédlete mellett, még pedig kitűnő sikerrel. Reméljük, hogy a derék magyar asszony, akinek vendégszerető házában oly szívesen gyűlnek egybe a new yorki magyarok, hamarosan tulesik minden bajon.

A YORKVILLEIEK MÚLATNAK. November 24-én fogja a yorkvillei magyar társalgó és betegsegélyző egyesület női osztálya fennállásának tizedik évfordulóját a Labor Temple dísztermében színelőadással egybekötött táncmulatsággal megünnepelni. Színtre hozták *Molnár Ferencz* kitűnő bohózatát, „*A doktor ur*”-at.

PÉCHY HONFITÁRSUNKAT KÜNTETIK. Az elvázhporti magyar dalárda *Péchy Ádám* urat az egyesület körül kifejtett buzgólkodásának elismerésül dísztagnak megválasztotta. Gyönyörű díszlevelet készítettett, amelyet egy kis ünnepegy keretében fognak átnyújtani Péchy urnak.

SZÉCHENYI MENYASSZONYA. *Széchenyi László* gróf honfitársunknak menyasszonya, *Vanderbilt* Gladys, szombaton lett az apja által reáia hagyott tizenkét millió dollárnak feltétlen urnöje. *Gladys* kisaszonny ugyan már augusztus havában volt 21 éves, de hivatalosan a bíróság még csak szombaton mentette őt fel anyjának gyámsága alól. A Széchenyi—Vanderbilt-esküvőt e hó végével fogják New Yorkban megtartani.

HIREK COLUMBUSBÓL. Az Ohio állambeli Columbusból *Gaál Sándor* honfitársunk a következőket írja: *Kardoss József* columbusi ref. lelkész Sugar Creeken október 25-én keresztelte meg *Szántó István* és neje *Bényi Mária* királyfalvi illetőségű honfitársunk újszülött gyermekét *István* névre. Keresztszülők voltak: *Bányi István* és *Csiky Mária*. A keresztelői lakoma szintén nem maradt el, mint az ő királyfalvi honfitársainknál szokásos hagyomány. — *A columbusi ref. egyházi énekkar* szép sikert ért el miközdsével október 20-án. Egyik itteni angol templomba voltak hiva énekelőadásra. Ugyancsak 27-én este ismét egyik angol presbiterianus templomban énekeltek istentisztelet közben, — s angol testvéreink el voltak ragadtatva a mi magyar zsoltáraink és dicsőreteink éneklése által. Négy darabot akartak csak énekelni, de hatszor kívánták ismételtetni. *Dr. Wozneraft* presbiterianus lelkész annyira lelkesült, hogy megkérte az énekart himnuszunk éneklésére, s midőn énekezetünk orgonával megkezdte „Isten áldd meg a magyart”, a hatalmas, erőteljes énekkar lelkesülve folytatta. Ujjongott a gyülekezet a lelkesültségtől. Nagy örömnapp volt ez, mert míg az 6-házában hivatalos alkalmakkor, sőt templomokban is többször tartózkodással énekelik nemzetünk dalát, ez idegen földön idegen nemzet maga kívánja hallgatni Isten hajlékában kedves hazánknak himnusát. Tótok, oláhok, más hasonló magyar-becsmélő nézők nyissák ki a fülüket és szemüket s látni és hallani fogják, hogy a magyar itt is becsült és szeretett nép. Énekkarunk különben nem maradt adó: a gyülekezet kívánságainak, mert a himnusz éneklése után az amerikai himnuszt, a „*My Country*”-t énekelte el, ami persze még fokozta az amerikaiak lelkesedését.

MAGYARSÁG SZAPORODÁSA. *Homestead, Pa.* Szemben azzal a szomorú krónikával, amely véreink pusztulását az idegenben adja nem egyszer tudunkra lapjaink hasábjain, kell hogy a magyarság gyarapodásáról is megemlékezzünk. Annál szívesebben teszünk család szaporulatról adhatunk hírt az egyes magyar kolóniák köréből. Ezuttal *Homestead*-nak nyújtjuk az elismerés palmáját, amennyiben ottan, mint tudósítónk közli velünk, a múlt vasárnapon megtartott harang és szöcsök megáldási magasztos ünnepély ritka szép alkalmával egyszerre öt magyar gyermek részesült a keresztesség szent szakramentumában. Az emlékezős alkalommal keresztelt kisdedek és szülei nevei a következők: 1. *Lengyel Sándor* homesteadi egyházi főgondnok és neje *Szakolyi* szülei nevei a következők: 1. *Lengyel Sándor* és neje *Herdinszki Ottilia* szülők fia *Dániel*, keresztelők: *Lukács Lajos* és *Fischer András*; 2. *Nemes Antal* és neje *Batári Róza* leányuk *Jolánka*, keresztelők: *Német István* és *Batári Benjámin*; 3. *Klinkó Borbála* leánya: *Margit*, keresztelők: *Guya György* és neje; 4. végül *Macsorászki Mihály* és neje *Burgett*

towni lakos szülők leánya *Anna*. A magyarok Istenre áldja és segítse meg e kisdedeket!

NYILVÁNOS KÖSZÖNET. Templomunk hároméves felszentelési ünnepén, mely múlt vasárnapon tartott meg az Abauj-Torna megyeiek által ajándékozott Rákóczi-harang és a Bereg megyeiek által készített gyönyörű szöcsök felavatása alkalmával, közelből és távolból oly sok kedves testvérünk jelent meg templomi ünnepünkön, és egyháznak iránti hű szeretetüknek nemcsak szóval, hanem Isten előtt is kezves adományokkal adott kifejezést, hogy azok egyenként köszönetet mondani képtelenek érezzük magunkat. A jöttet önmagában hordja a dicséretet. Találják a nagyszámú kegyes adakozók jutalmukat saját szívük boldogító öntudatában.

Hálás köszönetet mondunk a megjelent egyeteknek, melyeknek neveit már az ünnepet leíró tudósításban felsoroltuk, a duquesne magyar bandának a kedvezményes közreműködésért, a homesteadi nemzeti dalárdának, a koszorúsietűnyoknak, a harang keresztelőknek, a Rákóczi-harang és a bereg megyei bizottságnak mindenirányú szives fázadozásáikért.

A jószágos szent Istennek bőséges áldása szálljon mindnyájukra. Egész gyülekezetünk hálás köszönetét még egyszer tolmácsolva, vagyunk a homesteadi és vid. ref. egyház nevében:

Harsányi Sándor lelkipásztor.
Lengyel Sándor főgondnok.

B. S. E. SZ.

GYASZJELENTÉS.

A „Betegsegélyző Egyesület Szövetkezete” tisztikara szomorodott szívvel jelenti az alább felsorolt szövetkezeti tagtársak gyászos elhunytát.

1. Hutchinsoni Szt. István M. Bs. E-nél Papp Péter szög. tag halálhíre, mely után jár \$900.
2. Youngtowni I. M. E-nél Kopesay János szög. tag halálhíre, mely után jár \$900.
3. Ashtabulai Szt. István E-nél Kovács Károlyné halálhíre, mely után jár \$900.
4. Toledoi M. Munkás E-nél Palkó Péter halálhíre, mely után jár \$900.
5. Alporti Szt. István E-nél Járny Lajos halálhíre, mely után jár \$1000.
6. Chicago és körny. I. M. Társ. és Bs. E-nél Ribóczy József halálhíre, mely után jár \$1000.
7. Bridgeporti Szt. József E-nél Sztankovits Lajosné halálhíre, mely után jár \$1000.
8. Duquesne Szt. István E-nél Réda István neje utáni temetési költség \$100.
9. Passaic Szt. Erzsébet nőt E-nél Koszkondy Jánosné férje utáni temetési költség \$100.
10. Mt Carmel Ref. M. E-nél Nagy Sándor neje utáni temetési költség \$100.
11. Brownvillei Bányász Bs. E-nél Bencs István neje utáni temetési költség \$100.
12. Rosetoni Önképző E-nél Flaiko József neje utáni temetési költség \$100.
13. Red Jacket I. M. Bs. E-nél Pintér Mihály neje utáni temetési költség \$100.
14. Youngtowni I. M. Bs. E-nél Kerekes András feleségére jogos. Utjelte \$400.
15. Clevelandi Hunyady László Bs. E-nél Harsányi István felesége \$400.

Ezen fentebb elsorolt halálhíresek és félégyekre fedeztetül szolgáló kivételek a következőképp állapítottak meg: a legutóbbi 10.000 illetékes tagokra egyenként 80 cent, azaz nyolcvan centben szétvetni határozattal.

Felkértem a szövetkezet ügykezelőit és tagjait, hogy ezen nyolcvan cent (80c.) kivételt összeget a f. évi október hó 22-től november hó 30-ig terjedő határidőn belül befizetel el ne mulasszák.

Minden illetékes díjfizetés a szög. pénztárnokához, *Kóletár József* címén 393 Hancock Ave., Bridgeport, Conn. küldendő; a beküldött összegről pedig a névsoros kimutatást a szög. titkár hivatalához: 249 Spruce Str., Bridgeport, Conn. egyidejűleg és egyszerre, az ügykezelő pontos címre és a tagozatly száma, valamint az egyes nevének pontos és érthető feljegyzésével beküldeni sziveskedjenek.

A Betegsegélyző Egyesület Szövetkezetének f. évi szeptember 2-től és következő napjain megtartott 15 éves jubileumi ünnepélyvel megtartott főgyűlésen a (tisztvisel)k és az osztályoktól kiküldött képviselők napitájai és utköszögel a többi költségekkel együtt 6052 dollár 92 centre rúgnak.

Ezen haterőzetünkét dollár és kilencvenkettő cent főgyűlési költségnek a jelenlegi létszám: 9812 tag után szétvetve tagonként 62 cent, azaz hatvankettő centben lett megállapítva. Felkértem az osztályok szög. ügykezelőit és tagjait, hogy ezen kivételt összegét lehetőleg minél előbb a szög. pénztáros *Kóletár József* 393 Hancock Ave., Bridgeport, Conn. beküldeni sziveskedjenek. A névsoros kimutatás pedig a szög. titkár címére 249 Spruce Str., okvetlen beküldendő.

Kelt Bridgeport, Conn., 1907.
Bakos Sándor, Szlovenszky Ferencz, szög. elnök, szög. titkár.

ÜZLETI JELENTÉS.

Rankin, Pa., 1907. okt. 31.
Tisztelt honfitársak!
Tisztelettel értesítlek a nagyerdemű magyarságot, hogy Rankinban fennálló banküzletemtől egészségi állapotom miatt visszavonultam, s nevezett üzletemet öcsém, *Klein Izidor* bradfordi bankár vette át. Amidőn ezuton is kifejezem köszönetemet a nagyerdemű magyarságnak szives pártfogásáért, felkérem, hogy utódomat, aki már eddig is jó hírnévnek örvendő, hasonló pártfogásban részesítsék.
Tisztelettel
Klein Arthur.

MAGYAR BOROK.

Olvasóink figyelmét felhívjuk *Molnár Lipót* urnak árjegyzékére a magyar borokról, melyeket mint karácsonyi ajándékot hoz a piacra.

AMERIKAI DOLGOK.

WASHINGTON LESZÁRMAZOTT-JAI. Washington Györgynek, az Egyesült Államok első elnökének egyenes leszármazottjai, Lawrence és C. W. Washington pórt indítottak az Egyesült Államok ellen. Sok millióra menő pórt. Azt állítják ugyanis, hogy azokat a földeket, amelyeket az ország Washington Györgynek érdemei elismeréséül adott, átadták az Egyesült Államok a települők számára. Ezeket a földterületeket épült a többek között Ohio államban Cincinnati város is. Az örökösök most kártérítést fejében milliókat kérnek az országtól.

MEGINT AZ OLAJTÁRSASÁG. A Standard Oil Company ellen a Tennessee állambeli Jacksonban is pórt indítottak az Elken-féle trusztellenes törvény alapján. Az olajtársaság azzal védekezik, hogy az Elken-féle törvényt hivatkozott szakaszát a később hozott Hepburn-féle ugyancsak a trusztok elleni törvény hatályon kívül helyezi. A bírót a védekezést ugyan a saját szövegét illetőleg nem tartotta kifogásolhatónak, de miután hasonló esetben a hasonló védekezést a felsőbb bíróság elutasította, ugy cselekedett ő is.

HARCZ AZ INDIÁNOKKAL. Egy hét előtt jelentették, hogy az Ute-indiánok a Fort Meale-i kerületük biztosát megölték és nekitámadtak a fehéreknek. Ugyanakkor jelentették azt is, hogy a kormány a lázadó indiánusok ellen katonaságot küldött ki. Most olvassuk a katonai parancsok Washingtonba küldött jelentését, amelyben azt mondja, hogy rendet csinált, de az három indiánusnak életébe került. A lázadó vadakat azóta már összefogdosták.

KIROHAN ROOSEVELT ELLEN. A Connecticut állambeli New Havenben Alling bostoni ügyész egy nyilvános körben kritika tárgyává tette Roosevelt Tivadart politikáját abból az alkalomból, hogy a trusztok ellen megindította a legkíméletlenebb harcokat s hogy ebből kifolyólag New Yorkban egymásután becsukták a bankok ajtóit. Alling ügyész szó szerint a következőképp beszélt: „Az elnök politikájában legrosszabb az, hogy oly rettenetes lármát csap vele, az Egyesült Államokban az a legerőszakosabb és a legszemtelenebb ember”.

AMUNDSEN WASHINGTONBAN. Amundsen Roald, a híres norvég tudós és utazó Washingtonba érkezett, ahol őt a norvég nagykövét bemutatta Roosevelt Tivadarnak, aki vele hosszabb időt töltött együtt.

NAPSZURÁS AZ OKA. Mender Alfréd williamsburgi lakos az asztalos munkások szövetségének volt pénztárosa. Tavaly Mender egyszerre csak

eltűnt és mint a vizsgálat során kiderült, egy csomó pénzt is magával vitt. A napokban azután előkerült a hűtlen pénztáros és persze azonnal elfogták. Mender különös módon védekezik a sikasztás vádja ellen. Elmondta, hogy tavaly nyáron napszurást kapott s azóta nagyon gyakran önkivületi állapotba esik. Ilyen önkivületi állapotból ébredt fel egyszer egy Európába menő hajó fedelzetén. Fogalma sem volt róla, miként került oda s annál kétségbeesettebb volt, mert pénze sem volt. Németországban partraszállása után rögtön munka után látott és az így szerzett pénzen jött vissza New Yorkba, ahol nagy meglepetésére elfogták és sikasztás vádja miatt leestük, holott neki ilyen dolgról, efféle cselekedetéről tudomása sincsen. A bírót a tárgyalás folytatásáig Mender 1000 dollár kezesség mellett szabadon bocsátotta.

AZ INDIÁNOKÉRT. Fenebb említettük, hogy az Ute-indiánok lázongásának levertsére katonaságot küldött ki a kormány. A katonaság parancsnoka értesítette a kormányt eljárása eredményéről és néhány nap múlva újabb jelentést is küldött, melyben a lázadás okairól számol be. Ökkt az indiánkerület hivatalnokainak durvaságát és embertelenségét hozza fel. A kerület főhivatalnoká most ez ellen tiltakozik, hanem azért a vizsgálat meg fog indulni.

A VASÁRNAPI MUNKASZÜNET. November 1-én Chicago városát elárasztották körlevelekkel, melyekben különösen a papok állásfoglalását kéri a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében. Munkaszünet ezimen a vendéglőket is be akarják vasárnaponként zárni s a papokat kéri, hogy szöcsökről hirdetve nyerkék meg a népet ennek az eszmének.

TAFT JELÖLÉSE. Washingtonban azt hiszik, hogy a Taft elnökjelöltségéből semmi sem lesz. Nem valami nagy a lelkesedés mellette. Taft maga egy cseppet sem vágyakozott a jelölésre, de hogy minden oldalról rábeszéltek, belement a dologba. Elég önzertes ember ahhoz, hogy ha már belefogott valami-be, akkor azt ne is hagyja abba. Ha igaz az, hogy Taft jelölése nem lesz előnyére a pártnak, akkor bizonyos az is, hogy nem fogják Taftot jelölni, de viszont akkor a vele való eljárásnak erősen politikai ugratás színeze lesz, a mi egy olyan önzertes és kétségtelenül nagy tehetségű emberrel szemben csak kellemetlenséget fog szülni a pártra nézve. A Taft-jelölésről szóló hírek csak újabb reményt adnak Knox szenátor híveinek, akik már most erősen dolgoznak azon, hogy a Taft-jelölés elmaradása esetén Knox legyen az előtérben.

Kivonat az „AMERIKAI NÉPBARÁT” című időszak kiadvány októberi számából: (Díjtalanul kapható a „Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzváltó Társaság”-nál, 1496 Second Avenue, NEW YORK CITY.)

TÁVIRATI PÉNZKÜLDÉS 98 CENTÉRT.

Az „Amerikai Néparát” első számában közölt pénzájgyezék vonatkozik a közönséges és rendezés 12 napot igénybe vevő pénzküldésre. De igen gyakran előfordul, hogy egy sürgős pénzküldésre van szükség. E tekintetben intéztünk oly kedvezményeket nyújthat, amilyenre még eddig példa nem volt. Ugyanis mindazoknak a honfitársaknak, kik pénzküldésnél már bennünket LEGALÁBB

EGYSZER IGÉNYBE VET-TEK és ugyanakkor közölték velünk azt a címet, amelyet esetleg gyors pénzküldésre igénybe óhajtanak venni (feleség, testvér, szülő vagy jóbarát), azoknak azt a rendkívüli kedvezményt adjuk meg, amire még eddig a banküzlet történetében példa soha nem volt, hogy a pénzájgyezékben felsorolt árhoz ha még 98 centet befizet, ezen

.. 98 CENTÉRT TÁVIRATILAG ..

KÜLDJÜK EL A PÉNZÉT MAGYARORSZÁGBA a bejelentett címre. Ha a pénzt ezen módon küldi haza, ugy az LEGKÖSBŐB KÉT NAP MULVA A CZIMZETT KEZÉBEN VAN. Mi a PÉNZKÜLDÉSNEK ezal a rendkívül olcsó és gyors móttával egy üdvös és új időszakát nyitjuk meg a forgalomnak és mivel minden egyes honfitársunk

nak módot akarunk nyújtani ebben a kedvezményben részesülni, ennek folytán FELHIVUNK MINDENKIT, hogy velünk azonnal közölje a saját címével együtt ama magyarországi címeket, melyeket szükség esetén erre a gyors pénzküldésre ezért a szinte hihetetlen olcsó árért igénybe kíván venni nagyobb összegeknél 6-7 dollár is. Ime tehát egy oly kedvezmény, amire még eddig példa nem volt! New York, 1907. október hó 1.

NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA ÉS PÉNZVÁLTÓ TÁRSASÁG
1496 Second Ave., NEW YORK City.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. A „Bevándorló” újságvallalat: Makray Aladár. Szerkesztő: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD. Pittsburgi Iroda: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre \$3.— Egyesült Államok egész évre \$2.50 Magyarországi egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Published by the „Immigrant” Publishing Co. Aladár Makray. Edited by MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St. New York. Telephone: 4350 ORCHARD. Pittsburg offices: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year \$3.— For the United States 1 year \$2.50 For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

SZILÁNKOK.

— Ma van a választás napja. Polgári jogra csak az méltó, aki becsülettel gyakorolja ezt a jogot. Amaz olvasóink, akik polgárok, ne késsenek hát leadni szavazatukat.

— New Yorkban egy újítást akarnak létesíteni, amelyet melegen ajánlunk Magyarországi figyelmébe, ahol megint sok milliónyi többletet követelnek — szuronyokra és ágyukra. A new yorki újítás abban áll, hogy az iskolák tetején az iskolás gyermekek építésére kereteket fognak létesíteni. Csuda-e, ha Amerikában a gyermek, bármily szűknek legyen a lejárta, szívvel lélekkel amerikaiává válik?

— A napokban öt magyar ember atazott vissza szülőfalujaiba. Vettek magukkal egy kis pénzümagot. Három év előtt néhány hold földet vásároltak odahaza. Annak az árát akarták ledolgozni Amerikában. És ledolgozták. És mentek most haza boldogan. — Ez emberek dolgából tanulhatnánk odahaza azok, akik a kivándorlás kérdését megoldani hivatják. Földet a magyaroknak! Akkor Magyarország nem fog elárvulni, a magyar nem fog hazátlaná lenni.

— Egy texasi politikus, Burleston a neve, hevesen megtámadja Roosevelttivadart. Azt mondja, hogy Rooseveltt minden erélyét és minden politikai ravaszágát arra használja fel, hogy jövő esztendőben újból megkapja a jelölést.

— A texasi államférfiu e kijelentésével sem ravasznak, sem okosnak nem bizonyult. Ha Rooseveltt a jelölést akarná, ezt csak úgy kaplhatta volna meg, ha kevésbé erélyesnek mutatkozott volna. A pénzmágnások, akiknek alaposan az ujjára koppintott, éppen a kifejtett erélyt nem fogják Roosevelttnek megbocsájtani soha.

— Ha Rooseveltt hibát követett el, e hibája legfeljebb abban áll, hogy sziklálkál dobált a amerikai nép testén elhízott legyeket. Egyes legyeket agyonnyomott ugyan, de itt ott sebeket ejtett a nép testén is.

GYENGÉD APÓS.

Kötelet hagy a menyénck.

Egy a maga nemében mindenesetre páratlan végrendeletet bontottak fel a minap a New Jersey állambeli Woodbridge. Meghalt ugyanis egy Ling János nevű vagyonos ember, aki akképp végrendelezett, hogy összes ingó és ingatlan vagyonát a felesége örökölje. Ennek elhalálása esetére a vagyon Samson és Mari nevű gyermekeire száll s ha ezek is elhalnának, Ling József nevű kesese lesz az örökös.

Az elhunytak van egy József nevű fia is, aki nyilván a felesége révén vesztette el apjának kegyét. Az öreg Ling megemlékezett azonban a végrendeletben erről a fiáról is. Egy dollárt hagyott reája azzal a kikötéssel, hogy ezen a dolláron vegyen egy erős — kötelet a felesége számára.

A NEMZET ÉS ALKOTMÁNYA.

Irta: Hoek János.

A „Magyarország”-ból vesszük át ezt a cikket:

Alkotmánybiztosíték tulajdonképpen csak egy van: a nemzet ereje, amely fenyegetett alkotmányát minden külső és belső támadással szemben meg tudja védeni.

Kétségtelen azonban, hogy ezt a nemzeti erőt szervezni és intézményekkel erősíteni kell, hogy szükség esetén a leghatályosabban védekezhesék.

Maga az alkotmány sem más, mint a közszabadságoknak és az egyéni jogoknak védszervezet az önkény hatalmaskodásával szemben. Ezért épül minden alkotmány egy szilárd jogrendszerre, amelyben a hatáskörök megosztásával minden hatalomnak szigorúan ki van jelölve a maga ügyköre és illetékessége. Törvény alapján áll a királyi tekintély, de ugyanolyan törvény ereje védi és biztosítja a nemzetek önkormányzati jogait is. Alaptörvények állapítják meg a hatóságok jogkörét, de megvédik egyúttal benne az állampolgárok szabadságát és jogellenességét is.

Míg Magyarországon szabadon választott nemzeti királyság volt, addig alkotmányos szabadságunkat mindig biztosította az a helyes közjogi rend, amelyvel őseink bölcsesége a hatalmi egyensúlyt fenn tudta tartani királyi és nemzet között. A királyi hatalommal a szervezett nemzeti erőt állították szembe. A királyság kezében volt a közhatalom, amely erejét mindig a nemzetből merítette. Ez a királyi hatalom fékezte meg az oligarchiát, meg-törvén annak hatalmaskodásait. Viszont a nemesség meg tudta védelmezni a közszabadságot még a királyi önkény ellen is. Ha kellett, fegyveres ellenállással, amelyre őket az aranybulla záradéka is feljogosította. Midőn azonban idővel idegen uralkodóház jutott a magyar trónra, ezek hatalmuk suly-pontját országunk határain kívül keresték és bennünket is egyéb tartományok módszerével akartak kormányozni. Császári kegyekkel és udvari tanácsosokkal. A mi történelmi jogfejtésünk felépült alkotmányunkat nem értették meg. Közjogi gondolkodásunk nekik idegen volt.

Ebből keletkezett minden ellentét, mely a magyar nemzet és uralkodóháza között négy évszázad óta fennáll. Mindig az alkotmány körül folyt a küzdelem, ahol állandóan harcban állott a királyi erőszak és a magyar közjogi. Az erőszak rendszeren legyőzte a jogot s az alkotmányt koronként nemcsak felfüggesztette, hanem biztosítékaitól is megfosztotta a fejedelmi önkény.

Ha a dinasztia volt felül, megnyirbálta a szabadságot s amit csak lehetett, elvett tőlünk. Ha azután szorult a kapca és szükségére volt a magyar lelkesedésre és áldozatkészségre — akkor ismét visszaadott egyes részeket az elkövetett jogokból. Így nehezült mindinkább reá a királyi hatalom tulsulya a nemzeti alkotmányos életére s ha a megyei önkormányzat sáncaiban sokszor védelmet nem talált volna alkotmányküzdelmünk, Magyarország is már régen beolvastatott volna a birodalmi egységbe.

A király és nemzet között az utolsó összeütközés a közelmultban történt, midőn erőszakos eszközökkel akarták kormányozni a nemzetet és törvényhozását fegyveres erővel szétzavarták. Egy összevárosított kormány vállalkozott az alkotmány kijátszására, a meg nem szavazott adók és ujonczok behajtására, az ellentálló megyék megtörésére, a hazafias tisztviselők kiirtására. Ezért a békekötés után az ország közhája volt, hogy alkotmányunkat újabb sánccokkal vegyük körül. Erősítsük meg alkotmánybiztosítókkal, hogy hasonló hatalmi összeütközések esetében törvényes hatóságok állapítsák meg az illetékességi hatásköröket és megvédjék a törvényhatóságokat a törvénytelen kormányzat erőszakoskodó rendeleteitől.

Nincs olyan alkotmányos állam, amely hatásköri összeütközések esetében ne gondoskodnék egy legfelsőbb bíróságról, amely dönt az alkotmányjogi konfliktusokban is. Párturalom esetében, midőn a miniszteri felelősség elye nem érvényesülhet, a kormányzat vizsgálóelvének mégis útját állhatja némi-ly az állambíróság. Ezért Franciaországban az „államtanács” a kormányzat vezérkara és egyúttal a legfőbb alkotmányjogi tényező. Olaszországban hasonló feladatokat teljesít. A spanyol alkotmány pedig kötelezi a királyt, hogy az „államtanács”-ot a legfontosabb esetekben meghallgassa. Sőt

Portugáliában hadüzenetet, békekötést, külhatalmakkal való alkudozást sem kezdeményezhet a király az államtanács meghallgatása nélkül.

Ilyen alkotmányjogi ellenőrző tényezőre gondolhatott az 1848-iki törvényhozás is, midőn a III. t.-cz. 19-ik szakaszában az „államti tanács” felállítását és „állandó elrendezését” sürgette. Ezt a kérdést azonban 1867 óta nálunk senki se merte megbotlyogni és törvényhozásunk is óvatosan kikerülte.

Féltek a legmagasabb érzékenységtől, amely jogcsorbitásnak s az uralkodói jogkör megrendszabályozásának tekinthető az ilyen kísérletezést. Ezért kormányaink az 1848: III. t.-cz. 19. §-át sem végre nem hajtották, sem el nem törölték.

A darabont-kormányzat törvénytelenségei és erőszakoskodásai nyitották fel végre a nemzet szemét, hogy minél előbb megerősítse a törvényhatóságok önkormányzatát és bírói védelmet nyújtson nekik minden törvénytelen és sérelmes kormányrendelet ellen.

Ezt előzözzük azok a törvényjavaslatok, amelyeket Andrássy Gyula gróf a szerdai ülésben benyújtott és amiket röviden „alkotmánybiztosítók”-nak nevezünk.

Nem akarjuk értéküket tulbecsülni, mert jogszérelmek esetén ezek is csak bírói védelmet nyújthatnak a nemzetnek, de a hatalmi erőszakoskodást meg nem akadályozhatják. Lányi jogesavaráisát és ferdítéseit talán lehetetlen néztesik, de Fabritius szuronyait fel nem tartóztathatják. Becsük tehát inkább erkölcsi jelentőségét, mert nemzeti küzdelmeink jogosultságát kénytelen bennük elismerni még az a hatalom is, aki ellen alkotmányunkat kellett a közelmultban védelmezniük.

A benyújtott javaslatokból azonban az egyik csak negatív jelenségű, mert törli a Szapáry-féle csonka törvényt, amely a közigazgatás államosításának elvét egykor törvénybe iktatta. Mindazonáltal nem tartjuk feleslegesnek, mert ezzel is meggyőzzük a nemzetet, hogy az önkormányzati jogok kiterjesztése felé kívánunk haladni és nem az adminisztráció központosítása felé.

Sokkal fontosabb azonban az első és második javaslat, melyek a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztésével és a hatásköri bíróság szervezésével foglalkoznak.

Az új javaslat az önkormányzatnak nyújt oltalmat, mert a törvényhatóságok jogkörét a legszelesebb alapokra helyezte bírói védelemben részesíti. Ha egy miniszter, vagy kormányközeg törvénybeütköző rendeletet küld valamely törvényhatóságnak, ezen kormányrendelet, vagy intézkedés ellen ezentúl orvoslást kereshetnek a közigazgatási bíróságnál. Ez a törvény sértetlenül hagyja a régi felirati jogot és ezért módjában áll a törvényhatóságoknak a képviselőházban is felelősségre vonatni a minisztert. De ha a Házzat felosztatják, vagy elnapolják, jogorvoslatért mindenkor a közigazgatási bírósághoz is folyamodhatnak.

Panaszt emelni pedig nemcsak a közgyűlésnek van joga, hanem a bizottsági tagok felének is, akik társadalmi uton is szervezhetnek, ha a közgyűlést a hatalom összehívni nem engedi. Az országgyűlésileg meg nem szavazott adók és ujonczokra nézve pedig meg-hagyja a jelenlegi törvényes állapotokat.

A főispáni mindenhatóságot, melyet a Tisza-féle kortespolitika az 1866. XXI. t.-czikk 65. szakaszában olyan nagyraemelt és kivételes hatalommal ruházott fel, ez a javaslat megszünteti. Tisztviselőket helyükbe elmozdítani ezentul bünvádi uton kívül csak bíróság hozott fegyelmi ítélettel lehet.

De a javaslaton mégis meglátszik bizonyos bécsi simítás, amely csak kompromisszumnak lehet az eredménye; mert sok lényeges dolog nincs benne, a minek pedig benne kellene lennie. Nem intézkedik például a törvényekben sehoh el nem ismert királyi bizottság kiküldetése ellen. Kiveszi a közigazgatási bíróság hatásköréből nemcsak a közös hatóságok által elintézt ügyeket, hanem a mozgósítással összefüggő minden más egyéb rendelkezést is. Vagyis, ha ujonczot nem adunk, épp oly törvénytelenül fogják behívni a póttartalékosokat ezentul is, mint ahogy eddig megtették. Sőt ez a javaslat még azt a jogot sem adja meg a legfelsőbb közigazgatási bíróságnak, hogy a sérelmes kormányrendelet mellett egyúttal az alkotmányellenes módon fenntartott kormányzat törvénytelenségét is megállapítsa.

Kétségtelenül haladás, hogy ezek a javaslatok az önkormányzati szervek ellenálló képességét erősítik és az al-

A NAGYVILÁGBÓL.

A SZIGOR. A legutóbbi indiai zavarások a törvényhozó testületet szigorú törvények életbeléptetésére kényszerítették. A lázító népgyűlések és összejövetelek megakadályozására törvényt alkottak, hogy gyűlést csak a hatóság tudtával, engedelmével és írásbeli jóváhagyása után lehet tartani. Az ez ellen vétőket pénzbírsággal vagy börtönbüntetéssel sújtják.

VASUTI SZTRÁJK ANGLIÁBAN: Az angol vasuti munkások szövetkezete határozatilag kimondta, hogy követelésének nem teljesítése esetén az összes vasuti munkások és alkalmazottak sztrájkra mennek. Követelésük egyik főpontja a szövetkezetnek elismerése, a miről a vasutársaságok hallani sem akarnak. Nagyon kevés a remény az egyezésre s így minden valószínűség szerint két héten belül kitör a sztrájk.

TULZOTT HIREK. A new buchurai földrengésről tulzott híreket költöttek a lapok, amikor a katasztrófa után néhány napig azt írták, hogy 15,000 ember lelta halálát az összeomló falvak romjai alatt. A vizsgálat kiderítette, hogy mindösszes is csak 200 ember vesztette el életét, akiket a földrengés által okozott földcsuszamlás temetett el.

LÁZADÓ TENGHERÉSZEK. A wladivosztoi kikötőben három torpedóhajó legénysége fellázadt. Kétfőn még csak sikerült a lázadókat lefegyverezni vérontás nélkül, de a harmadikon ök voltak tulsulyban, tisztjeiket s néhány zászlójához hű maradt matróz-társukaf legyilkolták. Más mód nem maradt, minthogy az öböl váraicsából összelövdözték a hajót, melynek legénységéből csak hárman maradtak életben.

HERCZEGI RABLÓ. Az orosz esendőrség hosszas hajszá után elfogta Batumban Topotatze rablóvezért, aki két hét előtt a város közvetlen közelében megállított egy vonatot és kirabolt. A rabló azt állítja, hogy a banda tulajdonképeni vezére Abaschitze Gregor herczeg. Az ő tervet szerint dolgozott a banda és, tekintve a herczeg nagy összeköttetéseit, a jól értesültéssé folytán mindig fényes eredményvel.

TAFT BERLINBEN. Az Egyesült Államok hadügyminisztere, Taft Károly a Philippini-szigetektől most van utban Berlin felé, ahol a német császár nagy pompával fogja őt fogadni. Az amerikaiak Berlinben székülő nagykövete Taft tiszteletére estélyt rendez, melyen Vilmos császár is részt fog venni.

A KIEGYEZÉS. Az osztrák képviselőház hosszas vita után a kiegyezést egy 230 tagu bizottság elé utasította.

ELISMERTETI AZ AMERIKAI POLGÁRJOGOT. Az Egyesült Államok szentpétervári nagykövete eljár az orosz külügyi hivatalban avégből, hogy egyezésre lépjen az orosz kíván-

almányvédelemre nekik törvényes oltalmat nyújtanak. De viszont a királyi hatalom tulsulyát sem mérséklék és alkotmánykonfliktusokban a nemzeti jogokat meg nem védelmezhetik. Nekünk erre csak egy fegyverünk van: az önálló magyar hadsereg, amely esküt nem csupán a királyhűsége tesz, hanem a magyar alkotmányra is!

dorlók amerikai polgárságának orosz részről való elismerése dolgában. A nagykövet egy kész tervvel, kidolgozott javaslattal állott elő, amit minden valószínűség szerint az orosz kormány is is fogadni. Ugyanez alkalommal szóba hozta a nagykövet az eddigi wladivosztoi konzuli ügyvivőség helyett egy konzuli hivatalnak leendő felállítását. Az orosz ennek előtte ilyenről még csak hallani sem kart. Most már nem tesz ellenvetést.

BIZTOS ORVOSSÁG. Tuniszban egy butorgyárban egy napon hét ember esett a legrettenetesebb betegségbe, a belpoklosságra. A hatóság a ragályos betegség tovaaterjedését eredeti módon akadályozta meg. Az összes munkásokat és gyári alkalmazottakat elkülönítette egy kórházban, azután a butorgyárt úgy, amint állott, teljes felszereléssel, kész és nyers áruval együtt felgyújtatta. A tűznél a rendőrség örködött, nehogy a nép valamit megmentesen.

BALESET.

Horvay Károly neje megsérült.

Vasárnap délután Horvay Károly new yorki építész honfitársunknak ne-jét és anyósát, Alexander Laura asszonyt egy baleset érte, amely könnyen nagyon is végzetessé válhatott volna.

A két hölgy bronxi lakásából az alsó városba törekedett s az utca sarkán fel akart szállni a villamos kocsiira. A kocsi vezető megindította azonban kocsi-ját, mielőtt a két asszony beszállt volna. Kiestek a kocsiából. Az öreg asszony vállsontja törött el az esés folytán. Horvayné asszony pedig a nyelvért harapta el. Mindkét urnót a lakásukra szállították. Reméljük, hogy a sajnálatos balesetnek komolyabb következményei nem lesznek.

MAGYAR BOROK.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Molnár Lipót urnak árjegyzékére a magyar borokról, melyeket mint karácsonyi ajándékot hoz a piacra.

A mi kedvelt bankárunk
JOS. TOMCSÁNYI
— HOMESTEAD, Pa. —
DUQUESNE, Pa.

DEUTSCH TESTVÉREK
BANKHAZA
219 East Houston st., New York.
Törvényes képviselő a legjobb halóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át: Cunard vonalon.
Pénzügyi ügyek továbbítására az órázába a legmegbízhatóbb cég.
KÖZEGYÉZI HIVATAL.
Magyar ékszerkőnyvár, tübbiztosítás, csomagok kizozatala és hazaszállítás.
Levélzem: **DEUTSCH BROS.**
319 East Houston st., New York.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ
A VIZEK KIRÁLYA
— Különleges szer gyomorban és köszvény ellen. —
Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajknál, cukros hurgár, a torok és tüdőszervek bajainál, epékő és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kitűnő ízű, igen fűtő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.
EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
VIDDER EMIL
IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK.
— MINDENKI ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ. —

ALAPITTATOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL.
JACOB KLEIN
MAGYAR BANK HÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG,
KÖZJEGYZŐI IRODÁJA
1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207-6th Avenue, HOMESTEAD, PA.
KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvetélt igazoló postal feladó vérvényt.
VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerezük az eredeti betétkönyveket.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbítatnak New Yorkba.
ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVÁRA IS.
MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százalék csekkzámlára. Négy százalék betétzámlára.
ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

Hazai Dolgok.

Podmaniczky meghalt.

BUDAPEST. Késő öregségében, a legesesebb elmulással meghalt a szabadelvű korszak legérdekesebb egyénisége, e kor politikai életének egyik számottevő, nevezetes tényezője: báró Podmaniczky Frigyes. Halálát benső megilletődéssel jelentjük; ő már nem volt a politikáé; nemes, puritán egyszerűségű lelkéhez semmi sem tapadt a magyar közélet miázmaiból s amikor jellegzetes alakja feltűnt a budapesti utcákon tipegő, apró lépésével, szeretettel fordult meg mindenki a galamb-fehér, szikár öreg ur után, aki mágnás volt, de emellett igaz-érig demokrata, magános életet élő ember, aki azonban áldozatkészen szerette rokonságát s aki legvégül polgári sorban tengődő szegény emberre lett, pedig egykor vagyont szerzett volna befolyásával, ha azt a kor erkölcsi szerint alaposan kihasználja.

Podmaniczky Frigyes nagyon szép pályát futott meg, amelyre büszkeséggel és megelégedéssel tekintett vissza. Magyarország egyik legrégebb főúri családjából származott, de a mágnás-dölyfőből és elfogultságból semmi sem volt benne. A Podmaniczky-családnál tényleg nem igen akadunk régiebbre a magyar főúri nemzetségek sorában. A Podmaninai de Podmanin név már a XIV. századból okleveleken is előfordul. Trenesnémege e család ősi fészke s egy oklevél a Podmaniczkyakat a vághesztércei vár dárds őrségének, servitium unihastae-nak, de már ekkor is régi nemeknek mondja. (Czime-rük dárddával átszurt férfiak volt.) Zsigmond király 1399-ben felmenté őket e szolgálattól és Zadivoj, vághesztércei kapitány, kiváltságlevelét ad nekik. Nem lehet biztosan állítani, hogy től eredtek, de felső-magyarországi s ezenfelül trenesni családról lévén szó, valószínűleg kell ezt tartanunk. A család bármilyen eredetű is volt, tagadhatatlanul nagyon gyorsan emelkedett. Albert király Podmaniczky Antalnak királyi adománylevelét ad a vághesztércei várra és a körül elterülő uradalomra s ide tartozott Podmanin is, amelytől néhány évszázaddal ezelőtt, valószínűleg a XIII. században, a család nevét nyerte. Kis tót falu ez a Podmanin a Vág balpartján. Ma is fennáll s vagy kétszázötven tót lakja a husz-huszonöt vályogból vetett házban. Ősi várak a Podmaniczkyaknak azonban nem itt, hanem a. Manyin hegyvel szemben, a Podhragy sziklán emelkedett. Romjai és őstornyának dőlendékei ma is megvannak; a hat százados sziklafészek, némelyek szerint rablóvár, daczolt a fölötté elvonuló lóvel s a jámbor felvidéki tót ma is babonás félelemmel néz fel rá.

A hagyomány szerint a Podmaniczkyak ebben a városban is szolgálták mint dárds őrsök s talán éppen e harc-edzettségüknek köszönhetik, hogy várukat rabló szomszédai sohasem tudták elfoglalni. Az is igaz azonban, hogy a régi Podmaniczkyak ébren őrködtek jogukra s II. Podmaniczky László, mint ha nem is lett volna adománylevelük Albert királytól, 1471-ben Mátyás királytól kér adománylevelét a vághesztércei várra és uradalomra. Ez a donatio egybekel között Lucska, Fekete-Kosztolcz és Vrch-Tepla helységekre szól s a Podmaniczky-család rövidesen Felső-Magyarország egyik leggazdagabb nemzetségévé lett ügyes családi politikájával, aminek a természetesen megbízhatatlan szájhagyomány szerint rablások és környékbeli portyázások is járultak. A török elleni háborúkban Hunyadi Jánost segítik, de néhány esztendővel később az északi megyékben garázdálkodó cseh rablólovagokkal szövetkeznek, mig nem Mátyás király véget nem vet a rablóvilágnak és a Podmaniczkyak leghatalmasabb szövetségését, Svela cseh kalandort, saját váru népe szemé láttára fel nem akasztatja.

XVI. század első éveiben a Podmaniczky-család a főurak közé lép. II. Ulászló magyar király, Mátyás utóda, bárói rangra emeli őket s így ők a legrégebb magyar bárók. Csakhamar az ország zászlósurai közé is emelkednek; egyikük, II. Podmaniczky János, 1505-ben főkamrás lesz s több ízben pénzzel is segíti a megszorult királyi udvart. Őse, István, nyitrai püspök; ő koronázta meg 1526-ban, illetőleg 1527-ben Zápolya János és I. Ferdinánd magyar királyokat. Néhány évvel ezután lutheránussá lesz és Zrinyi Katalin grófnőt, a szigetvári hős gróf Zrinyi Miklós leányát veszi feleségül. Már agastyán, amikor meghal, mint külföldben valómennyi Podmaniczky, akik családi hagyományukban büszkéek is arra, hogy

majdnem mindannyian magas kort értek el. Podmaniczky István és Zrinyi Katalin grófnő házassága nem volt gyermektelen s így báró Podmaniczky Frigyes Szigetvár hősrészát is ősei közé számíthatta.

Podmaniczky Frigyes azonban oly korban nevelkedett, amely szinte tünnetőleg kerülte a származással való hivalkodást. 1824. július 20-án született Pesten; atyja báró Podmaniczky Károly volt, későbbi éveiben bányatanácsos és az ág. ev. egyházkerület világi főfelügyelője, anyja költői lelkű, főkölt gondolkozású asszony: Jänkendorf-Nosztiz Eliza. Gyermekéveit Aszódon töltötte a család kétszázszentendős kastélyában (innen is az újabb Podmaniczkyak előneve: podmaninai és aszódi báró), de 1838-ban anyja Pestre hozza (atyja öt évvel előbb meghalt) és felvételi a pesti lutheránus gimnáziumba, ahol 1842-ben befejezi középiskolai tanulmányait és Késmárkra megy jogot hallgatni. Családi hagyományai és ambíciói egyaránt a közpályára terelték. A jogakadémiát végigjárva, díjnok lett Pestmegyében gróf Ráday Gedeon mellett s mint ilyen, végighallgatta az 1843—44-iki pozsonyi diétát. Amit akkortájtban a művelődés és „szellemi csiszolódás” elengedhetetlen és egyetlen elzárvezető eszközének tartottak, a külföldi tanulmányozását, báró Podmaniczky Frigyes sem tévesztette szem elől. 1845-ben hosszabb külföldi tanulmányutra indult, tehette, szülei révén szép vagyona volt, s első állomása Berlin volt. Azután beutazta egész Dániát, Svéd- és Norvégországot, s utjáról könyvet is írt, amelynek legrészesebb fejezetét Stockholmnak, a svéd fővárosnak, szentelte. Majd Dajnerbe hajózott és korának már — sajnos — kiveszett és fásult lelkűn előtt színterhetetlen lelkesedéssel tanulmányozta Anglia intézményeit és gazdasági életét. Szomjuhozta a kultúrát, vágyott egy magasabbrendű nemzet tevékenységének megismerésére. Széchenyi hatása nyomokat hagyott lelkében s ha majd egyszer hivatott életúrája akad Széchenyi Istvánnak, az a legnagyobb magyar hatásának titkát abban fogja látni, hogy akadtak, akikre hatni lehetett. Podmaniczky Frigyes ilyen volt. Naplótöredékeiben írja, hogy a nagy magyar államférfi volt eszménye és a külföld tanítómestere. Amikor hazatért, nem volt az, aki azelőtt. Egy s más tekintetben tagadhatatlanul angolmániát volt; ekkor szerette meg az excentrikus angol divatot a ruházatban s ebben az időben éled benne a szinte tulzába vitt sportszenvedély. Vakmerő lovas volt és egy ízben két paripát lovagolt agyon egy délelőtt.

Visszatérve a külföldről, aljegyzőséget vállalt Pestmegyében s 1847-ben királyi meghívás alapján résztvett a pozsonyi s később a pesti országgyűlésen. Szereplése ekkor még szűk térre volt szorítva; a felsőház korjegyzőjének választotta s az egész országgyűlés alatt egyetlen egyszer sem szólalt fel. Az eseményeket lázas figyelemmel kísérte s amikor Kossuth Lajos hívo szavára táborba gyűlt a magyarországi virágos a lázadó nemzetségek s az ezek mögött álló bécsi udvar ellen, báró Podmaniczky Frigyes nem maradt meg a fiatal koránál fogva ugy is téklenségre kártható törendnek. Önkéntes lett, résztvett a schwechati táborozásban és hősiesszen végigküzdötte a szabadságharczót. Amire véget ért a szent harc, már kapitány volt a Károlyi-huszároknál s Világosnál ő is letette a fegyvert. Vigasztalta, bátorította kétségbeesett huszárait, kiosztotta köztük minden készpénzt s ő fillér nélkül maradt, akár csak a honvédség legszegényebb közlegénye. Egy öreg huszárorrmester sirva csókolta meg a kezét s Podmaniczky biztatta: „Ne félj, fiu, nem lesz ez így mindig!”

Bevált a jóslat, de beváltág „nehéz napok, vészes évek mentek el felettünk” és Podmaniczky Frigyesnek elég nehéz napokban, elég sok vészes évben volt része. Avilágosi sikról Aradra vitték s ott őt, Magyarország egyik leggazdagabb főurát, a vitéz huszárkapitányt, közlegénynek sorozták be. Ezek voltak a nehéz és megpróbáltatásának keservesen nehéz napjai. Vették Milánóba, a hetes számú Prohászka-erzredhez s itt szolgált 1850. február 1-éig. Későbbi éveiben nem egyszer elmondta, hogy mennyit kellett ez időtájt szenvednie. Anyja elkövetett mindent, hogy megszabadítsa, de ez egyelőre lehetetlennek bizonyult. Hiába volt minden összeköttetése, fiának túraie kellett az osztrák katonatisztek okatlan gögjét. A tisztikar emberiesebb elemeinek azonban kellemetlen volt, mert áthelyezték az innsbrucki Lajos-erzredhez s itt volt

benne annyi humor, hogy fehér glacé-keztüben kente kulimással a kocsi-tengelyeket. Közben azonban szerető anyja nem nyugodott s egy akkor országos híró s bizony nagyon is hírhedt bécsi szépség segítségével hazavitte fiát a katonaságtól. Ki volt ez a híres szép asszony, akinek mindenütt meg voltak a maga emberei és aki mindent, még a lehetetlennek tartottat is keresztül tudta vinni? Báró Podmaniczky Frigyes meg tudta volna mondani, de ő ennek a nőnek a nevét soha sem ejtette ki, s emlékirataiban is elhallgatja. De amit főurak nem tudtak elérni, azt a „jó nemtő” mégis csak véghez vitte és Podmaniczky 1851. június 21-én szabad volt ismét. Hazajött Magyarországra és új életet kezdett.

Hol a negyedmillió?

BUDAPEST. Egy tisztességes állású, tehetséges fiatal ember a nyár folyamán megismerkedett egy ifjú hölgygyel s az ismeretségből csakhamar heves vonalom keletkezett. A vonalom akkor érte el forrponjtját, amikor az ifjú hölgy okmányokkal és irásokkal igazolta, hogy nem kevesebb, mint egy negyedmillió hozomány úti annak a boldog halandónak a markát, akit arra méltat, hogy a felesége lesz.

Nem akarunk hosszadalmasak lenni s így egyenesen rátérünk a dologra. A szöveg fordítva írt meg azt, aki a saját hájába volt kénytelen kapaszkodni, hogy a boldogságtól el ne vesztse az egyensúlyt. Nyolczszobás lakást bérelt, áttörte a falakat, Párisból hozatott tapétákat, Londonból bútorokat, — szóval egy olyan lakást rendezett be, hogy a rokonoknál már előre megütötte a guta az irigységtől. Elkövetkezett a házasságkötés nagy napja és az anyakönyvvezető annak rendje és módja szerint elkönyvelte az ifjakat egymás javára.

A menyasszony ezek után átnyújtott férjének egyezérszáz koronát, hogy ebből fedezze nászutjuk költséget, a még hiányzó kétszáznegyvennyolczérszáz koronát pedig — ugy mondotta, — akkor veszik majd fel, ha hazatérnek. A nászut Párisba vezették, ahol jól éltek, amíg futotta az ezérszáz koronából, — és azután hazatértek. Itt azután küldt, hogy az ifjunak jobb lett volna nem születnie. Az okmányok és irások, melyek nevének negyedmillió hozományát igazolták, egytől-egyik mind hamisak és se égen, se földön nincsen több pénze, mint az elköltött ezérszáz korona. A megcsalt férj kijelentette, hogy nem örült meg, hogy szerelmi házasságot kössön és rohan a bírósághoz, ahol csalásért feljelentette nejét, egyben pedig benyújtotta a válókeresetét. Az érdekes ügyet már legközelebb bírálják.

Az elvált színészno panasza.

BUDAPEST. Családi viszálykodásnak egyik felvonása játszódott le a rendőrségen. Keleti Juliska, a Faludi-féle kabaret egyik tagja, az esti órákban megjelent a rendőrségen és bepanaszolta férjét, Mahr Nándort, hogy az elvőléssel fenyegeti. Az ügyeletes rendőrkapitány, Vaday László dr. azonnal maga elé idézte Mahr-t, aki a Teréz-köruti kabaret tagja és felvilágosítást kért tőle. Mahr nem tagadta, hogy izzó háborúság van közte és neje között. Három évi házasság után — hónapok óta huzódik közöttük a válóper. A viszálykodás magvát az képezi, hogy mind a két fél fel magának követeli a leánygyermeket. A kabaret-művész azt is megvallotta, hogy egyszer — hirtelen felindulásában — a Hungária-szálloda éttermében olyasforma nyilatkozatot tett Klim Béla földbirtokos előtt, hogy képes volna elpusztítani nejét. Ez a nyilatkozat László Rózi színészno utján kerülhetett Pálmay Ilka fülebe, aki viszont Keleti Juliskát tette rá figyelmeztetésre. Megnyugtatta azonban a rendőrséget, hogy ezt a kijelentést nem értette komolyan és nincs szándéka véres családi drámát rögtönözni. A rendőrség e vallomás alapján Mahr-t elbocsátotta.

Borzalmas öngyilkosság.

ABA. Fejérmegye. Borzalmas módon vetett véget életének Horváth Pál, a gőzmalom főgépésze. Horváth késő estig borozott Sallay István vendéglőjében. Éjfél felé járt már az idő, amikor Horváthnak fiatal felesége eljött a vendéglőbe az uráért, hogy hazahívja őt. Az ittas ember durván elutasította feleségét, aki erre Sallay vendéglőt kérte meg, hogy ne adjon több bort az urának. A vendéglős tényleg nem is szolgálta ki tovább a gépészt, amire ez dühös káromkodások között eltávozott, kifelé ment azonban visszakiáltott a vendéglősnek: — Megállj, Sallay, leszámolok még ma veled!

A megvadult ember hazarohant, ott-hon kétesövű puskáját a rendes patronon kívül még puskaporról és vasdarábokkal erősen megtöltötte és így felgyerkezve visszament a vendéglőshöz. A vendéglős helyiségében egyik asztalnál egy társaság borozgatott s közöttük a vendéglős is. Egyszerre mögöttük az ablak csörömpölve összetört s abban a pillanatban puskacső irányult az asztal körül ülőkre. A társaság egyik tagja, egy budapesti rendőrellenőr a legválságosabb pillanatban felcsapta a fegyver csövét, mely abban a pillanatban irtózatoss döröndüléssel elszállt. A lövésnek, amely szerencsére senkit sem talált, olyan hatalmas ereje volt, hogy a szobában levő lámpák a légnemzéstől elaludtak.

— Leszámoltam veled! — kiáltotta kívülről egy hang s utána nyomban egy második hatalmas lövés döröndült el, majd pedig tempa zuhanás hallatszott. A megrémült emberek kifutottak a szobából az udvarra s ott találták Horváth Pál gépészt — fej nélkül. A lövés ereje ugyanis sőt szoros értelmében leszakította a boldogtalan ember fejét a törzsről. Hogy mily rettenetes volt a löveg ereje, mutatja az is, hogy az öngyilkos ember fejének egyes részeit másnap reggel a harmadik-negyedik szomszédban találták meg. Fialat özvegyet és két kis gyermeket hagyott hátra.

Halál a tárgyalóteremben.

ARAD. Csordás aradi mészáros üszöt vásárolt Deák János parasztagazdától, de ez a foglaló ellenére nem szállította, sőt a 20 korona foglalólóból még tizenegyet vissza sem fizetett. Csordás beperelte hát Deákot. Az ügy az aradi járásbíróhoz elé került. A felek nap délelőtt féltizkor jelentek meg Babó Iván járásbíró előtt. Deák János itt is megmaradt tagadó álláspontja mellett. Mikor a járásbíró az alperes vallomását jegyzőkönyvbe foglaltatta, a vallomás annyira felizgatta Csordást, hogy hirtelen elsápadt, levegő után kapkodott és a következő pillanatban összeesett. A tárgyalóteremben óriási konsternációt keltett a dolog és néhány perc múlva ott volt mellette dr. Posgay István törvényszéki orvos, majd dr. Tisch Mór orvos, de már nem bírtak rajta segíteni. Néhány percznyi kínlódás után kisenvedett a szívbajos ember, kit a tárgyalás annyira felizgatott, hogy az izgalom halálát okozta.

Megölte a feleségét.

DOMBOVÁR. Borzalmas módon ölte meg a feleségét Fazekas Kovács József özorai gazda. Valami fölött öszszeszedőlközött a feleségével és a férj dühében öszszeszedőlközött a feleségével, aki néhány percznyi kínlódás után meghalt. A gyilkos férjét letartóztatták.

A püspök a pápánál.

GYÖR. Rómából jelentik, hogy Széchenyi Miklós gróf megyés püspököt Pius pápa audiencián fogadta, a mely egy óránál tovább tartott. A szentséges atya élenken érdeklődött a magyar katolikus egyházi ügyekről és átadta a püspöknek Eszterházy Miklós herceg számára a Pius-rend nagykeresztjét. Ugyanezen alkalomból a püspök előterjesztésére a pápa kinevezte pápai prelátusokká: Mladoniczki Ignác és Braun Adolf győri kanonokokat, pápai kamarásokká pedig Parilich Lőrinczet, a nagyobb papnövelde lelkiigazgatóját és Nitzsch Árpád János dr. püspöki titkárát. A püspök a pápai kihallgatás után Mery del Val bíboros államtitkáránál tisztelgett, aki Szent Erzsébet ünnepe alkalmából a magyar papsgázhoz intézett pápai körlevéllel kapcsolatban érdeklődött a magyarországi ügyek iránt.

Kettős ünnep.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. A magyar Alföld egyik legnépesebb városa október 20-án kettős kulturális ünnepet ült. Hódmezővásárhely évek hosszú sora alatt gazdag és értékes néprajzi gyűjteményt hordott össze. Ez most állandó és kiállításra alkalmas épülettel

kapott. A muzeumot október 20-án nyitották meg ünnepiesen. A megnyitáson a Muzeumok és Könyvtárak Főfelügyelősége képviselőiben Fejérfpataky László dr. udvari tanácsos, országos felügyelő jelentek meg. Ugyancsak október 20-án tartotta meg Hódmezővásárhelyen a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület is a közgyűlését.

Gyilkosság egy tánc miatt.

KECSKEMÉT. Megirtuk annak idején, hogy nyáron a Mükertben nagyszabású népmulatság volt az új Iparos-Otthon javára. Javában folyt a tánc, amikor állítólag Szénási László nevű legény azt a leányt kérte táncra, akit Deák István 18 éves legény is táncba akart vinni. Ebből aztán a helyszínen nagy patália kerekedett, amely azonban mégis a táncszalon mellett, a bokrokban nyert elintézés olyképpen, hogy a midőn Szénási kilépett a kertbe, Deák István hirtelen nekifamadt és szíven szurta. A vetélytárs honnan esett össze. Deák István azonban letartóztatták. A kecskeméti esküdtszék dr. Stipil Károly törvényszéki elnök elnökölte alatt most ült felette törvényt, amely Deákot bűnösnek mondotta és ezért őt nyolczévi fegyházra idélte.

Tífuszjárvány.

KISBÉR. A ménesbirtokhoz tartozó Vasdinnye pusztán egymáz-járvány lépett fel s eddig 22 egység betegedett meg tífuszban. A földművelésügyi kormány a helyszínrre közegeészségügyi felügyelőt küldött ki s azonkívül intézkedett, hogy a nagyszámú beteg állandó gyógykezelést vegyen. rendkívüli kiegészítő orvos alkalmaztassék.

Anyaggyilkos irnok.

KONYHA. Máramarosmegye. Szabó György husz éves irnok mefojtotta édesanyját, mert az nem akart neki pénzt adni mulatozásaira. A gyilkosság után anyja holttestét a szalmakazalba rejtette el, majd azután a kertben elástta. A bűnt csakhamar felfedezték.

THE STAR ★ BOOK BINDING CO.,
Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street
Felsővárosi üzlet: 220 East 109 street
NEW YORK.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
— JUTANYOS ÁRAK. —

ELADÓ BIRTOK
MAGYARORSZÁGON Borsodmegye Mezeo és Martonyi községek határában fekvő KAROLA nevi major eladó. A szántóföld ezer ötenkint — a kaszáló rétet is beleszámítva — 400 korona. Bővebb felvilágosítást adhat MAJOROS JÁNOS
402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

KLEIN ISIDOR
MAGYAR BANKHÁZA
101 HAWKINS AVENUE, RANKIN, Pa.
Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajókra ad el jegysket. Perект, szerződések, konzul hitelítélészeket, katonai-ügyeket biztosan elintéz.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE
— Alapítattott 1890-ben. —
Köznyelvi inoda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

EGYEDLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ
TRENTONBAN.
P. A. SPRACKLEN
866—868 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

a csendőség az anygyilkos fiut le- tartóztatta s beszállította a máram- rosszigeti törvényszék fogházába.

Fiatal rablógyilkosok.

MOSON. Mosonmegyében Wiener- bauernek hívják azokat a paraszto- kat, akik a hajnali órákban megrakott sze- kérel Bécsebe mennek s onnan csak az éjjeli órákban térnek vissza. Ilyen Wienerbauer meggyilkolására és kirab- lására vállalkoztak Kupuy György 19 éves kovácssegéd és Sattler Lipót 21 éves ácslegény mosonytényi lakosok, hogy maguknak egy kerekpárt szerez- hessenek. A két fiatal bűnös ellopta György János paraszt istállójából az ottlévő vadászfegyvert, míg a hozzávaló töltényeket Sattler szerezte meg. Har- madnapra este találkoztak egy kores- mában s onnan kimentek az országút- ra, hogy rálessenek egy Wienerbauer- re. Éjfél felé megjött az első: Würzinger György mosonszentandrás jómódu paraszt jött Bécseből, bóbiskolva kocsi- ján. Kupuy György közel férfokozta a kocsihoz s rálért Würzingerre. A lövés nem okozta rögtöni halálát, mert a se- besült segítségért kiabált s lovai elszá- gultak. Így nem volt alkalma Satt- lerne — amint ez meg volt beszélt — az áldozat kirablására. A két gyilkos azután elástá a fegyvert és elmenekült. Würzinger másnapra meghalt és a két tettést a csendőség elfogta. A győri eszdűbírósg mindkét vádlottat bűnös- nek mondotta gyilkosságban, rablás ki- sértetében és lopásban s ezért az enyhít- ő szakasz alkalmazásával egyenként 15 évi fegyházra ítélte. A kir. Curia Vai- kó Pál bíró előadásában tárgyalta az ez ügyben bejelentett semmisségi pa- nosokat. Dr. Baumgarten Zsidor ko- ronaügyész-helyettes felhívta a Curia figyelmét arra a körülményre, hogy a legfelsőbb bíróság első és második ta- nácsa hasonló ügyekben más-más állás- ponton van. Ugyanis a második ta- nács szerint a husz éven aluli bűnösök- nél az enyhítő szakasz már 15 évi fe- gyházban benne van, míg az első tanács felfogása szerint az enyhítő szakasz al- kalma az enyhítő szakasz 15 évnél lejjebb kell menni. A Curia az ügyet elvi döntés miatt plenáris ülés elé viszi; egyebek- ben a semmisségi panaszok elutasításá- val, hozzájárult az esküdtszék ítélte- hez.

Lángokban álló erdő.

PISKI. Nagyjá mellett a kincstári erdő kigyuladt s a tűz a nagy szárazság és szél következtében oly rohamosan terjedt el, hogy az erdő már mintegy 1000 holdnyi területen ég. A nagy tűz- véssé miatt az aranybányák is veszély- ben vannak s ezek biztosítására és vé- delmére Déváról egy zászlóalj honvédség vonult ki. A tűz lokalizálásán a környékbeli tüzoltóság, valamint a kör- nyék népe buzgólkodik, a veszedelem azonban egyre terjed.

A milliomas szerkesztő.

SZOMBATHELY. Nagy port vert fel pár hónap előtt Szombathelyen, hogy egy milliomas földbirtokos fia: Pick György, lapot indított, amely ki- méletlenül és durva hangon piszkolta a vármegyei és városi közigazgatás ve- zető férfait. De a „Szombathelyi Esti Újság” nem élt sokáig, mert Pick György- ön kitört az elmebetegség, mi- te beszállították a lipótmeczi tébolydába, ahonnan csak hat hét múlva bocsátot- ták szabadon. Ekkor Pick újból fel- ytatni akarta lapját, de a hatóságok aka- dályokat gördítettek útjába anélkül, hogy egy elmebeteg, tehát felelőtlen egyén nem lehet lapszerkesztő. A lap ennek dacára is megindult és a kifo- gáson Pick ugy segített, hogy egy hiva- tásos hírlapíró szerződtetett, aki a fe- lelősséget vállalja az ő felelőtlen táma- dásaiért. Haraszthy Lajos, egyik ka- posvári napilap segédszerkesztője, nem ismerte Pick György viselt dolgait s bi- zalommal írta alá a kedvező szerződést, amelynek megkötésénél egy ügyvéd működött közre. Mikor október 1-én állását elfoglalta, csakhamar tapasz- talta, hogy áldozatul esett a milliomosi könnyelmű kedvtelésének. Pick nem tudott fizetni, hanem a fizetését köve- telő hírlapíró egyszerűen elcsapta. Szerződését nem is perelheti, mivel Pick gondnokság alatt áll, amiről a

közreműködő ügyvéd elmulasztotta ér- tesíteni Haraszthyt, aki most az ügyvé- det jelentette fel az ügyvédi kamaránál, az esetről pedig jelentést tett a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége elnök- ségénél.

Leégett gépgyár.

TEMESVÁR. Ijesztő rémhírek ter- jedtek el a minap éjjel leégett Temesvá- rban. Az emberek szájról-szájra adták egymásnak a hírt, hogy ég az egész fe- renczvárosi pályaudvar. Iszonyú pánik terjedt el a hír hallatára az egész vá- rosban. Az emberek csak hiányosan felöltözve rohantak a veszedelem szin- helyére. Csakhamar bebizonyult azon- ban, hogy a hír valótlan. A tűz a pá- lyaudvar szomszédságában keletkezett és Friedrich-testvéreknek a vasúti-so- ron levő gépgyárát az összes árukkal és felszerelésekkel együtt elpusztította. A gyár egyik legvirágzóbb vállalata volt Temesvárnak, amely rendszeren öt- ven-hatvan, gyakran azonban száz-száz- husz munkást is alkalmazott. A tűz az egymeletes gyár padlásán, minden valószínűség szerint rövidzárlat foly- tán keletkezett és oly rohamosan ter- jedt tova, hogy alig néhány perc alatt az egész épület lángokban állott. A padlásán ugyanis nagymennyiségű nyersanyag, közte mintegy öt kocsi- rakomány deszka volt felhalmozva, ami néhány szempillantás alatt tüzet fo- gott. Eléggett tízenyolcz teljesen fel- szerelt cséplőgép, hat lokomobil, igen sok apróbb mezőgazdasági gépek, az összes megmunkáló gépek és szerszá- mok. A pinczében tizenkét hordó olaj volt, mely óriási robajjal felrobbant. A tüzoltóság a tüzet négyórai kemény munka után lokalizálta. Mentés köz- ben megsérült egy Oberding nevű tüz- oltó, aki leestett egy létráról az izzó vas- darabokra. A kárt hozzávetőleg há- romszázezer koronára becsülik. A gyár háromszázötven ezer koronára biztosít- va volt.

A kirándorlás.

TRENCSENY. A kirándorlás az elő- ző évekhez képest némi apadást mutat. Az idén Trencseny megye területéről 1155 egyén vándorolt ki és visszatért 642, míg tavaly ugyanezen időszakban 1745 volt a kirándoroltak száma, akik közül 491 tért vissza. Trencsenybe ös- zesen 1,300,000 korona pénz került ha- za Amerikából, mely összegből az ille- tők ingatlanokat vásároltak.

Végrehajtók cizmáját fogják.

VIZESGYÁN. Bihar megye. A köz- ségben Kriszta Demeter házához vég- rehajtani mentek. Felnektek a padlás- ra is. Ekkor a szénából egyszerre ciz- gány ugrott ki. Futása közben bele- szaladt a Körösbe. Ekkor kiderült, hogy Lakatos-Rostás József a neve s a legutóbbi temesvári kettős rablógyl- kosság tettese.

TÉRFOGLALÁS.

Magyar borok meghódítják Amerika piacát.

Rossz hírbe keverték itt Amerikában lelketlen emberek a magyar borokat. Különböző zagyvalékokkal, amelyekre rámondták, hogy magyar bor, elárász- tották az Egyesült Államokat s aki megitta azt a zagyvalékok, bizony nem kért másodsorú a magyar borból.

A magyar bor jó nevének visszahódi- tására jött közibénk tavaly Molnár Li- pót ur, akit a magyar bortermelők biz- tak meg az igazi magyar borknak bemu- tatásával s akit ebbeli hivatásának tel- jesítése körül a magyar kormány támo- gat.

Készségesen és örömmel elismerjük, hogy Molnár Lipót ur egy éven belül derék munkát végzett. Az ő közbenjöt- te folytán ott látjuk ma a legelőkelőbb amerikai szállodák és vendéglők étlap- jain magyar borainknak nevét. S alig van előkelő amerikai ház, amelynek asz- talán nem csillognának a magyar tüze- cseppek.

Nekünk, amerikai magyaroknak azonban nemcsak azért, mivel jők, ha- nem kötelességből is helyt kell adnunk asztalunkon a magyar borknak, a Mol- nár Lipót által behozott igazi magyar borknak.

Molnár ur minden magyar ember- nek alkalmat akar adni arra, hogy a karácsonyi ünnepekre minden magyar ember asztalán hamisítatlan magyar bor legyen. A legjobb magyar borokból összeállított Molnár ur „HUN- GAWINGRO” név alatt 12 palackot tartalmazó ládikákat, amelyeket mint karácsonyi ajándékokat felette olesó áron szállít a magyar embernek ünnepi asztalára.

Maga Molnár Lipót ur néhány sor ki- séretében beküldte hozzánk e karácso- nyi ajándékról szóló árjegyzékét, ame-

lyet olvasóink érdekében ime, szívesen tesszünk közzé:

Azon szándéktól vezéreltetve, hogy a valódi, tiszta magyar borok nagyszámu barátaival hamisítatlan, eredeti minőségben megismertessük a vállalatunk által, köztudomás szerint Magyarország minden egyes borvidékének legelőkelőbb pincészeteiből direkt importált nemes borokat, és egyes italnemeket, arra határoztuk el magunkat, hogy a közele- dő karácsonyi ünnepek alkalmából bo- raink, pezsgóink, szilviumaink, cog- nacainak és likőreinek különféle fajai- ból összeállított mintaládákat hoesá- tkunk áruba lényegesen leszállított al- kalmi árak mellett.

Ezen „Hungawingro-Assortiment-Box” nevű mintaládák a következők ös- szeállításban kerülnek forgalomba:

I. Ára: \$7.50. Tartalmaz: 2 üveg horgosi fehérbort, 2 üveg mènesi fehér- bort, 2 üveg badacsonyi fehérbort, 3 üveg szekszárdi vörösbort, 3 üveg ka- darka vörösbort. (Rendes wholesale értéke: \$10.25.)

II. \$10.50. Tartalmaz: 4 üveg fi- nom fehérbort, 4 üveg finom vörösbort, 1 üveg Ó-zárdaszilviumot, 1 üveg Pe- linkovác-gyomorkeserüt, 1 üveg cogna- cot, 1 üveg ürmöst. (Rendes wholesale értéke: \$14.75.)

III. Ára \$12.50. Tartalmaz: 3 üveg finom fehérbort, 3 üveg finom vörösbort, 1 üveg magyar ürmöst, 1 üveg pezsgőt, 1 üveg Ó-zárdaszilviumot, 1 üveg cognacot, 1 üveg likört, 1 üveg Pelinkovác-gyomorkeserüt. (Rendes wholesale értéke: \$16.75.)

IV. Ára \$15.— Tartalmaz: 2 üveg szamorodnit, 2 üveg tokaji aszut, 2 üveg „Adria Vére” vörös gyögybort, 2 üveg sylváni fehérbort, 2 üveg magyar pezsgőt, 2 üveg carbenet vörösbort. (Rendes wholesale értéke \$16.75.)

V. Ára \$18.— Tartalmaz: 3 üveg muskát lunelt, 3 üveg burgundi vörösbort, 2 üveg szamorodnit, 2 üveg tokaji aszut, 2 üveg magyar pezsgőt. (Rendes wholesale értéke: \$25.15.)

VI. Ára \$20.— Tartalmaz: 6 üveg legfinomabb esemegebort, 3 üveg legfi- nomabb magyar pezsgőt, 3 üveg legfi- nomabb magyar likört. (Rendes whole- sale értéke: \$29.50.)

E Hungawingro-Assortiment-Boxok ugy nálunk direkt, mint minden egyes lerakatkunál és viszontelárunkunál a pénz beküldésével együtt megren- delhetők. Nagyobb rendeléseket direkt teljesítünk, az egyes ládikáról szóló ren- deléseket pedig a megrendelő lakhelyé- hez eső retail-elárúsítók által effektuál- tatjuk, áremelés nélkül.

Ezen mintaládák szállítása f. évi no- vember hó 16-án kezdődik, és tekintet- tel arra, hogy máris igen nagy számmal érkeznek be ilyen mintaládákra szóló rendelések, pontos teljesítésre csak azon megrendelések tarthatnak igényt, melyek legkésőbb december hó 10-éig érkeznek be hozzánk. Tekintettel azon körülményre, hogy az említett Hun- gawingro-Assortiment-Box mintalád- kát csak mint karácsonyi alkalmi vételt bocsátjuk áruba, minden egyes borfo- gyasztónak érdeke, hogy ezen tiszta magyar borok beszerzésére kinálkozó kedvező és ritka alkalmat megragadjá és rendelését annyival is inkább mi- előbb hozzánk juttassa, mert a Magyar- országi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége budapesti központ- jával történt megegyezésünk alapján csakis 2000 drb Hungawingro-Assorti- ment-Box áll rendelkezésünkre ez alka- lommal.

Rendelések és pénzek a következők címre küldendők: LEOPOLD MOL- NÁR, 14 Park Row, NEW YORK, CITY.

MEGBOTLOTT IGAZSÁG.

Tévesen kihirdetett verdíkt.

Augusztus huszonegyedikén gyilkos- ság történt Dessewffy Aurél gróf büd- szentmihályi birtokán. Berecz Sándor béres kaszájával megölte Kalandra An- tal tisztartót, aki őt többször arcül- verte, megugdosztá és összeszidta.

Berecz Sándort, a fiatal bűnöst Nyir- egyházaúra szállították, a bíróság előtt beismerte a terhére rótt cselekményt, de azzal védekezett, hogy őt a tisztar- tó méltatlanul, jogtalanul és oly súlyo- san támadta, hogy ő indulatában ölte meg a tisztartót. Nagy feltűnést kel- tett annak idején, hogy a fiatal bűnöst a nyiregyházi törvényszék már tizen- két nappal a cselekmény elkövetése után az esküdtek elé állította, anélkül, hogy figyelembe vette volna a vádlott védő- jének, Kardos Samu dr. debreczeni ügyvédnek kifogásait, melyek a véde- lem előkészítése és a vádlott elmebeli állapotának megfigyelése, újabb tanuk

és szakértők meghallgatása címén a tárgyalás elnapolását indokoltá tet- ték.

Szeptember negyedikén mégis meg- tartották a tárgyalást és ezen a tárg- yaláson történt az a sajnós és szomorú tévedés, amelyhez hasonló nem fordult még elő a magyar igazságszolgáltatás- ban. Az esküdtekhez ugyanis két fő- kérdés volt intézve. Az egyik kérdést az ügyészség, mint a vádhatóság kép- viselője indítványozta és ez a kérdés ar- ra vonatkozott, vajjon Berecz Sándor Kalandra Antal tisztartót szándéko- san, de nem előre megfontolt szándék- kal ölte-e meg. A másik kérdést Kar- dos Samu dr., mint a vádlott védelője hozta javaslatba. E kérdésben arra kellett felelnie az esküdteknek, hogy a vádlott Kalandrát erős felindulásban ölte-e meg, előre megfontolt szándék nélkül. Az esküdtek, akik között her- czeg Odescalchi Zuárd és gróf Pon- grác Kálmán szabolcsmegyei nagybír- tokosok is helyet foglaltak, tíz szóval kettő ellenében a védő által indítványo- zott kérdés értelmében kimondták, hogy a vádlott az áldozat részéről szen- vedett méltatlan és súlyos bántalmazás folytán keletkezett haragjában ölte meg Kalandra Antalt. Éjfél után egy óraker hirdette ki az esküdtek főnöke, Sipos Ferenc az esküdtek határozatát.

Az esküdtek főnöke a kihirdetés al- kalmával zavart izgalomban egészen másképp hirdette ki az esküdtek hatá- rozatát, mint ahogy az szövege. Az es- küdtek ugyanis tíz igennel és két nem- mel megállapították azt, hogy Berecz Sándor csupán a méltatlan és súlyos bántalmazásban keletkezett erős felin- dulásban elkövetett emberölésben bü- nös. Ezért hat hónaptól öt évig terjed- hető börtön jár. Mivel azonban az es- küdtek főnöke tévesen hirdette ki a ver- díktet és mert a törvényszék elnöke és a szavazóbírák nem elég gondosan néz- tek át a szavazási jegyzőkönyvet és így nem vették észre, hogy a szavazási jegy- zőkönyv szerint egészen más az esküd- tek határozata, mint amilyen határo- zatot az esküdtek főnöke kihirdetett, a törvényszék az első tévedés által meg- tévesztve, a vádlottat tévedésből szün- tén, a Btk. 279. szakaszába ütköző és tizenötévi fegyházzal büntetendő szán- dékos emberölésben mondotta ki bűnös- nek s ezért őt a Btk. 92. szakaszának felhívásával nem kevesebbre, mint hét évi fegyházra ítélte, holott, ha az es- küdtek főnökének tévedését a bíróság hamarosan észreveszi, ugy a vádlottat a 92. szakasz felhívásával nem hétévi fegyházra, hanem esetleg hat-hét hóna- pí börtönrre, vagy fegyházra ítélte volna.

Most az iratok a Kurián vannak. Kardos Samu dr. védő kérvényt nyuj- tott be a Kuria elnökéhez, melyben hi- vatkozással arra, hogy védenze tör- vény ellenére lett elítélve és így tör- vénytelenül ül vizsgálati fogságban, — az ügynek soron kívüli előadatását és elintézését kérelmezte. Nagy érdeklő- déssel néznek jogászörökben az igaz- ság e megbotlásának elintézése elé.

MAGYAR BOROK.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Molnár Lipót urnak árjegyzékére a magyar bo- rokról, melyeket mint karácsonyi aján- dékot hoz a piacra.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET. 280 BOWERY, NEW YORK CITY. Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek. A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVALTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL. — Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felel. — Magyar dalok darabja 35 cent. — MEGBIZHATÓ MAGYAR ÜZLET. — Magyar levelekre magyarul válaszolnak. ENT UPRISE LIGHT CO., 280 BOWERY, — NEW YORK CITY.

THE ORIENTAL BANK. 182—184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand st. sarkán, NEW YORK. TÖKE és FELESLEG \$1,850,000. R. W. Jones, Jr. elnök, Nelson G. Ayres, első alelnök, Ludvig Nissen, Erskine Hewitt, Charles J. Day alelnökök, R. B. Estabrook, helyettes pénztáros, Geo. W. Adams, pénztáros, Leopold Friedrich, a külföldi osztály vezetője. SZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELEVELEKET FOLYÓSITUNK IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK — VESZÜNK ÉS ELADUNK — MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT

OLVASÓINKHOZ. Dr. Pélya László ur belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen, előfizetési és hirdetői díjakat felvehet és nyugtázhat. Aján- luk öt honfitársaink figyelmébe és pártfogó- sába.

KRAJNYÁK JÁNOS. Cleveland, O., 2755 East 79th street alatti legmodernebb berendezett sza- lonát ajánlja honfitársai pártfogásába. Kítőnő whiskey, törköly, nemkülömben mindig friss hordó és üveg sör, tüzes magyar borok, finom zamatu szivarok, biliárd, stb. állanak a közönség ren- delkezésére.

Jos. Pokorny. 227 AVE. A. NEW YORK. Hazai czimbalmok, cze- tórák s más hangszerek, kó- ták és zenekölök min- den hangszerezh, nemkü- lömben hazai órák és ék- szerek, könyvek, tajték- áruk stb. üzletemben kap- hatók. KERJEN ÁRJEYZÉKET

PITTSBURGI IRODÁNK MEG- BIZOTTJAL. ERPF ARTHUR Pittsburg, Pa. LENGVEL SÁNDOR Pittsburg, Pa. BODACS SAMUEL Rankin, Pa. SZAVKÓ ANDRAS Homestead, Pa.

BENCZE JÁNOS ur. PASSAICON, N. J. képviseli a Bevándorlót. Előfizetési díjak felvételre és nyugtázásra fel van jogosítva. Melegen ajánljuk öt passai- csi honfitársaink pártfogásába.

HUNFALVY HUGÓ. Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

PARTOS PATIKÁJA. ICAZI MAGYAR GYÓGYSZERTAR. 160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán, NEW YORK. Telefonszám: 4288 Orchard. Orvosságokat magyarországi módszer szerint készít. — Telefon útján is megrendelhetők. — P A R T O S C R E A M. Egy tudományos arcbőrfejtő, táplálja az arcbőrt s megakadályozza a ráncok és vonások képződését. 35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégléyekben. Híllomcappan, órájás elleni porok, beuszók a legújabb viláztékban. POSTA ÚTJÁN IS MEGRENDELHETŐ. Sérvekötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

MOLNÁR KÁROLY. Cleveland, O. 2747 E. 79. st. alatti legmod- ernebb berendezett szalonát ajánlja hon- fitársai pártfogásába. Pompásnál pom- pásabb italok, tüzes magyar borok, kítő- nő szivarok, biliárd, kuglizó, stb. állanak a közönség rendelkezésére.

Egri Csillagok.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Irta: Gárdonyi Géza.

(Huszonharmadik folytatás.)

Gergely már az oláh-házban az udvaron várta. A lova felnyergeltem kapált a kerítésnél.

Az éj hűvös volt. A felhők állani látszóttak. A hold azonban mint egy ketyévgótt ezüsttányér lassan szállt fellegelőfellegre, és halvány világossággal árasztotta el a tájakot.

— Eljöttem, — mondotta Mekesey, — mert úgy éretem, hogy ide rendelt a menyasszony.

— Jól értetted, — felelte Gergely. — Az éjjel megszökünk.

Alig félóra múlva köpönyeges, nyulának alak jelent meg a ház előtt. Gyorsan feltárta az ajtót, és beugrott.

Vicza volt. Abban a cseresznyeszinű atlaszruhában szökött el, amelyikben énekelte.

XIII.

A drinápolyi országot csakolyan poros, kerékvágasos országot, mint akár a gyöngyösi, akár a debreczeni. Hanem, ha az a sok köny, amely erre az utra lecsappent, egy újfajta gyöngygyémántok, de sok volna a világon ebből a gyöngyből! S neveznek talán magyar gyöngynek!

A városok végén levő vendégházadó egy-egy kis Babel. A világ minden nyelvén lehet benne beszélni, de hogy meg is értsék egymást, az már más kérdés. S főképpen azt nem értik meg, mikor egy-egy uri módhoz szokott ember kényelmet kíván.

A fogadó, vagyis amint ott mondják: karaván-szeráj, egyforma a Kelet összes helyiségeiben. Nagy ólmos tetőjű épület; az udvarát magas kőfal keríti körül, a kőfal mellett belül egy másik kis alacsony és széleshátu falféle kőépítmény van.

Azt mondanám róla, hogy ágy, de nem ágy, mert csak egy széles, lapos fal; de ha meg azt mondom, hogy fal, akkor mégis csak inkább ágy, mert az emberek arra húzódnak fel, hogy a béka bele ne ugráljon a zsebökbe.

A törökök azonban ilyen nyugvóhely kell. Ezen fűzi meg a vacsoráját, ehhez köti a lovát, s ezen alszik. Ha éppen megcsúsz, hogy a ló hozzájárul a fejét a gazdához, hát az legfeljebb pofon vágja, aztán a másik oldalára fordul és alszik tovább.

Egy májusi estén két fiatal lovas török érkezett a drinápolyi karaván-szerájba. Magyaros ruha: szürk kék nadrág, kék atilla, sárga kendő, az öbven bandásrok; bő, rozsdaszínű teveszőrkö-pönyeg, amelynek csuklyája a fejükre van huzva. Első szempillantásra is látszik, hogy delik, akik csak háboruban szolgálják az igaz hit zászlóját, azontul pedig rablábszó élnek. A magyaros ruha voltaképpen török ruha: keleti nép mind a kettő. A delik mind törökök.

De nem törődik ott veük senki. Legfeljebb a kocsijuk érdemes a megnézésre, mert két szép, fiatal rab ül benne, s két szép vezetőkló van hozzájuk.

A kocsi is rab, és az is fiatal. A rabok vagy magyarok, vagy horvátok, de hogy ketteje ur, az látszik az arcukon. No, akárhol zsákmányolt az a két deli, jól pénzelt a rabokból!

A karaván-szeráj udvara mindenféle néppel van tele. Török, bolgár, görög és oláh; asszonyok, gyerekek, kereskedők és katonák, mind zajos kevergésben. Ez az egy országot olyan, mint a Duna: minden ebbe ömlik. Nem esoda hát, hogy az ilyen szállóhelyek minden este reggel a bábéli nyüzsgést és nyelvkavardást ábrázolják.

A nap már leszállóban. Az emberek látanak. Ki lovat, ki tevét itat. A kőfalon is mindenki siet biztosítani a maga helyét. Akinek van, gyékényt, vagy szőnyeget terít rá, akinek meg nincs ilyen holmija, szénát, szalmát nyalából oda, hogy a kő fel ne törje a derekát.

Ahogy a két deli megállapodik az udvaron, az egyik — egy alig tizenéves, éves, bátor tekintetű ifju, — a vendéglősért kiált: — Mejhancedsi!

Köpezős, turbános ember lépett ki a szóra a tornác alól, s kérdezte, hogy mivel szolgálhat?

— Van-e szobád, mejhancedsi? Megfizetem.

— Elzöldt egy órával foglalták el, — felelte a vendéglős.

— Ki foglalta el? Megfizetek neki is, ha lemond róla.

— Azt ugyan bajos lesz megfizetni, — felelte a kocsmáros. — A jeles Al-tin aga szállt belé!

És tisztelettel intett a tornác padja felé, amelyen egy hollóképű fekete török guggolt.

Az öltözetéről látszott, hogy csakugyan ur. A turbánján két fehér strucczót, mellette szolgál, aki legyezzi, másik szolgál meg, aki italt kever neki. Az udvaron forgott még valami husz ilyen fel-vörös fél-kék szolgál. Ittak, főztek. Egyik az aga fehéremű-jét mosta a kútnál, másik az ágynak való szőnyeget bontotta le a tevé hátáról. Vastag és drága gyapjuszőnyeg. No ettől csakugyan nem lehet a szobát megkapni.

A két deli kedvetlenül fordult a kocsi felé. A kocsi csakhamar leszerszámolt. A rabok kezéről leoldotta a kötelet. A lovakat megittatta. Aztán is, mint a többi, tüzet rakott a kőfal tejéjén, és kondért állított oda, hogy vacsorát főzzön.

A két ifju rabon nem látszik semmi szomorúság. Az igaz, hogy a két török meg is becsüli. Ott esznek együtt a bográcsból, s egy-kobakból is isznak. No, ezek előkelő rabok lehetnek.

Az aga is vacsorázik már. A rizkásás ürüt ezüsttálban tette eléje a szőnyegre a szakácsa. Csak az ujjával eszik, mert hát késsel és villával enni fölösleges is, illetlen is; csak a tisztátalan kutyahitű gyaurok esznek számmal és asztalról.

A két deli mellé egy felszemű, meztel-lábas, köcsöz dervis telepedik. Semmi más ruha nincs rajta, csak egy bokáig érő rozsdaszínű szőrkö-pönyeg. A kö-pönyeg madzaggal van körülfűtve a derekán, s a madzagon olvasó és kopott kókuszdiócsésze lóg. A fején nincs süveg. Hosszu, köcsöz haja csomóba van kötve. Az a süvege. A kezében rézholdas, hosszú bot. Ruhája szürke az utiportól.

A dervis odakutyorodik a falra, s végignézi a mellette vacsorázó társaságon. — Nem vagytok-e a próféta hívei? — kérdezte komolyan a deliktől.

— Azok boszusan pillantanak rá.

— Talán jobban, mint te, — feleli a fiatalabbik. — Mert elég sok az olyan csavargó dervis, amelyik csak a hasával tiszteli a prófétát.

— Azért kérdem, — feleli a dervis az apadt szemét dörszölgögetve, — mert együtt esztek a tisztátalanokkal.

— Már ezek is igazhitűek, janiesár, válaszolja felvállról a deli.

A dervis bálum a delire, és hosszúra nőtt tizenháromszáz szakállát végigge-reblyézi az öt ujjával.

— Honnan ismerlek engem?

— Honnan ismerlek, — feleli nevetve az ifju. — Vitéz korodból ismerlek, mikor még a padisah fegyverét viseltem.

— Hát olyan régen forogsz te táborban?

— Öt éve.

— Nem emlékszem rád.

— De hát miért hagytad ott a diéség zászlóját?

Mielőtt a dervis feltehetet volna, ék-telen nagy rikoltás hangzott a tornác felől, de olyan, hogy a lovak bokrot ugrottak tőle, s majd elszakították a kötő-feket.

Az aga volt a rikoltozó. Az ifjak odanéztek, de nem láttak egyebet, csak azt, hogy az aga a rikoltástól ki van vörösödve és iszik.

— Mi lerte ezt az embert? — kérdezi a deli a dervist.

A dervis megvetően int a kezével.

— Nem tudod, — mondja, — hogy bort iszik.

— Honnan tudnám, — feleli a kérde-ző, — hiszen csutorából iszsa.

— Te talán nem vagy született muzulmán?

— Bizony, barátom, én dalmátnak születtem és csak ezelőtt öt évvel ismer-tem meg az igazhitet.

— Így már értem, — feleli nyugod-tan a dervis. — Uj tudd meg, hogy az aga azért rikolt, hogy a lélek lekot-ródjék a fejéből a lábába, amíg iszik.

— Hát ez is azt gondolja, hogy a lei-két nem érinti a bűn, ha elriasztja egy percze. De már én csak azt gondolom, hogy nem jó így mesterkedni.

Azután sóhajtvá folytatta: — Az imént azt kérdezted tőlem, hogy miért hagytam oda a szent zászlót?

— Azt ám, mert hiszen te vitéz kato-na voltál, és hát fiatal is vagy még, har-minczöt éves legfeljebb.

— A dervisnek láthatólag jól esett ez a diéséret, mert a szeme józútt pillantott, de aztán még busabb lett tőle.

— Vitézség, — mondotta, — nem ér szerencse nélkül semmit. Én mindad-ig vitéz voltam, míg megvolt az amu-tem.

Egy haldokló öreg bégtől kap-tem én azt, csataterem. Egy hőnek a lelke van benne. Az a hős a próféta mellett harcolt. De a lelke most is harcol azzal, akinél a gyűrűje van. Azután rabul estem és egy pap elvette tőlem. Míg az velem volt, nem fogott engem se golyó, se kard. Amint az nem volt velem, egyik seb a másik után ért. A tisztjeim utáltak. Az apám, a híres Jaja-Oglu Mohamed budai pasa elker-getett; a bátyám, a híres Arszlán bég, összeveszett velem. A társaim meglop-tak. Rabságba is kerültem egypárszor. Szóval: elhagytam engem minden sze-rencse.

A deli a dervis balkezére nézett, ame-lyen nagy sebforradás vöröslött.

— A kezeden is van forradás.

— Van, — mondotta a dervis. — Egy évig nem tudtam mozogni, míg végre egy szent dervis azt ajánlotta, hogy forduljak meg Mekkában három-szor. Hát lásd, már az első fordulásnál meggyógyult.

— Eszerint dervis maradsz.

— Nem tudom. Azt hiszem, vissza-térőben van a szerencsém, s ha még két-szer megjáróm a szent utat, ismét be-állhatok a seregbe. De haj, — szolt só-hajtvá, — míg az amuletemet meg nem találom, nem vesz engem a tenyerére a földi szerencse.

— Hát reményked, hogy megtalálod?

— Ha kitöltöttem az ezer-egy napot, minden lehetséges.

— Hát ezer-egy napig vezekelsz?

— Addig.

— És a mecseteket járod.

— Nem, csak az utat Pécsőtől Mek-káig, s mindennap elmondom az olvas-tól, s ezeregyszer az Allah nevét.

— Bámulatos, hogy ilyen okos em-ber, mint te vagy...

— Allah előtt senki sem okos. Fér-gék vagyunk.

A dervisnek már ekkor a kezében volt a hosszú, kilenczvenkilenc szemű ol-vasó. Imádkozásba fogott. A kocsi eltakarította a vacsorát, és szőnyeget szedett elő. Kettőt a falra terített. A harmadikkal a kocsiportól takarta be. A legfiatalabb rab foglalta el ágyának a kocsi. A kocsi rudját felvonták a fal-ra. Az egyik deli oda fektült a rud mellé, vánkoslul nyergel tett a feje alá.

Az, úgy látszik, örködni fog, míg a többi alszik.

A hold szinte nappali világossággal árasztotta el a karaván-szeráj. Látni lehetett, mint fekszenek az emberek ke-resztül-kasul a falon, s mint készülnek az éjjeli nyugváshoz.

Ekkor egy vöröshajtokás szolgálá lé-pett a nyugodni készülő delihez, és így szolt: — Az aga hívát. Szólni akar veled.

A másik deli nyugtalanul emelkedett fel az ágyáról, s hogy emez szótlanul engedett az aga hívásának, utána né-zett, és felkötötte a kardját, amely ed-dig leoldottan hevert mellette.

Az aga még mindig ott ült a torná-czon. De már nem rikoltozott. Vörös arcával bámult a holdvilágba.

A deli meghajolt előtte.

— Honnan jössz fiam? — kérdezte az aga.

— Budáról, uram, — felelte a deli. — A pasának ez idő szerint nem vagyok szükséges.

— Olyan gyönyörű lovakat hoztál, hogy nem győztem nézni. Eladod?

— Nem, uram.

Az aga dühös pillantást vetett az if-jura.

— Láttad az én lovaimat?

— Nem néztem, uram.

— Hát holnap nézd meg. Ha va-lamelyik megtetszik, talán cserélhetünk.

— Lehet, uram. Parancsolsz még valamit?

— Nem.

És az aga összeveront szemöldökkel né-zett a deli után.

XIV.

Már mindenki aludt. Az aga is a szobájába tért, és lefeküdt a fehérfá-tyolos ablakok mögé. A fogadó udva-rát emberhorkolás és lovak zabropog-tatása töltötte be. Minden perczen hallatszott egy lódobbanás, de mindez nem zavarta az alvókat. Az emberek fáradtan térnek ide, és úgy alszanak, mintha csendben és selyemágyban alud-nának.

Az idősebbik deli ekkor felemelte a fejét, és körülnézett. A rab ifju is fel-mozdult.

És összedngták mind a hárman a fe-jüket.

— Mit akart az aga? — kérdezte ma-gyarul az idősebbik deli.

— A lovaink tetszettek meg neki. Meg akarja venni.

— És te mit mondtál?

— Azt, hogy nem eladó.

— Persze, hogy nem eladó, — szolt boszusan az idősebbik.

— Aztán abban maradtunk, hogy holnap cserélünk valamelyik lóval.

A kocsi szőnyege szétvált, és a legfia-talabb rab szépmetszetű arca hajlott ki belőle:

— Gergely, — suttozta, az ujját az ajkára téve.

— Pszt, — felelt a harmadik deli. — Mit akarsz, Viczuská? Nincs semmi baj. Aludjál.

— Mit akart az aga?

— Csak a lovunkat kérdezte. Alud-jál, kedves.

És ahogy közel volt a két arc, halk csókból érintkezett.

Azután a három ifju még egypár szót váltott.

— Nincs mit félünk, — mondotta Gergely. — Mihelyt virrad, tovább in-dulunk, és itt hagyjuk az agát a lovai-val együtt.

— Hanem én holnap nem leszek rab, — szolt Török Jancsi. — Legyen Mek-csey holnap a rab. Unalmas így össze-kötött kézzel kocsiakzni egész nap. Aztán ez a sok arany rettenetesen nyom. Mégis okosabb volna a kocsi-ba rejteni.

— Jó, jó, — felelte Gergely, — hát leszek én holnap rab szívesen, de mikor öltözünk át? Az éjjel nem lehet, mert hátha az aga mégis korábban ébred.

— Hát akkor holnap Gergely, majd az uton, valami alkalmas helyen. Ör-dög vigye el ezt az agát!

— Nekem se tetszik, — szolt Mek-csey. — Az ilyen urak nincsenek ah-hoz szokva, hogy holmi rongyos dei megtagadják a kívánságukat.

— Csak arra vigyázzatok, — mon-dotta Gergely, — hogy ha valaki köze-lünkben van, magyarul ne beszéljete-k. Ez a dervis is tud magyarul.

A dervis mellettük fektüdt.

Össze volt guborodva, mint a sündisz-nó.

XV.

Reggel, mikor a nap éppen kelt, az aga kilépett az ajtón, és óriási ásitás ban eresztette ki a maradék álmat a fe-jéből.

— Bandsal, — szolt az előtte hajlon-gó szolgálának, — hol az a két deli?

A szolgál kereső pillantással fordult az udvar felé.

Az ajtó mellett ott guggolt a dervis. Az aga szavára felállt a helyről, és így szolt:

— Elmentek, uram.

— Elmentek? — zördült fel az aga.

— Elmentek? — ismételte csodálkoz-va.

— El.

— Hogy mertek elmenni?

— Éppen azért várlak, uram, — szolt a dervis, — mert ez a két deli nem ren-des járatu ember.

— Honnan tudod?

— Az éjjel kihallgattam őket.

— Mit beszéltek?

— Mindent, össze-vissza, de főkép-pen azt, hogy a magadfajta emberrel nem jó találkozni.

— Akkor el kell venni tőlük a lova-kat, a rabokat, a kocsiat, mindent.

És ahogy ezt mondta, a hangja min-den szónál emelkedett. Az utolsó szó-nál már ordított.

— Azt hiszem, pénzük is van, — foly-tatta a dervis. — Az egyik rab azt mondta, hogy az aranyat nem bírja czi-pelni.

— Arany? Hé, szpáhik! Lóra va-lamennyien! Utána a két delinek! Ide hozzátok, akár holtan, akár elevenen! De főképpen a kocsijukat.

A következő öt perczen huszonkét lovas szpáhi vágatott ki a szeráj kapu-ján.

Az aga utánuk nézett, és így szolt a dervisnek: — Mit beszélt még?

— Nem értettem mindent, mert hal-kan beszéltek. Annyi bizonyos, hogy magyarul beszéltek, és hogy az egyik rab nő.

— Nő? Azt nem is láttam.

— Férfiruhába öltöztették, hogy fel ne tűnjön.

— És szép?

— Bűbájos.

Hunga-Win-Gro

A LEGKEDVESEBB KARACSONYI AJÁNDÉK AZ Ó-HAZÁBÓL.

Az általunk direkt importált legkittünb magyar borok, pezsgőborok, szilviorium, cognac és likörök különféle fajtaiból összeállított 12 eredeti üveget tartalmazó HUNGAWINGRO borosládák választék szerint \$7.50, \$10.50, \$12.50, \$15, \$18 és \$20 árakban megrendelhetők nálunk. — Részletes prospektust szívesen küldünk.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE-GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY.

LEOPOLD MOLNAR, Pres. 41 Park Row, NEW YORK, City.

CAFÉ BRESLAU

MAGYAR KÁVÉHAZ

188—190 második Avenue, New York a 12-ik utca sarkán.

— Kittünő M A G Y A R konyha. — Tulajdonosok: Rabbach és Schembek.

EUROPÁI GYÓGYINTÉZET

Bármily régi betegségben is szenved a beteg, az orvosai eddig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindennemű betegségek gyorsan és sikerrel kezelhetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK. Rendelő-órak hétköznapon reggel 9 órától esti 8 óráig, ünneppal délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE 402 GRAND ST. PITTSBURG, PA.

VIOLET ARCZCREAM

Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. Ütő arczörbört ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj- és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bár-hová megküldi a feltaláló:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, O.

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON NAAR MANFRED

békebíróhoz,

15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J., aki tanácsokat, segítséget látja el. MAGYAR, NEM T, TOT, LENGYEL stb.

TOLMACS MINDIG KEZNEL.

A NAP

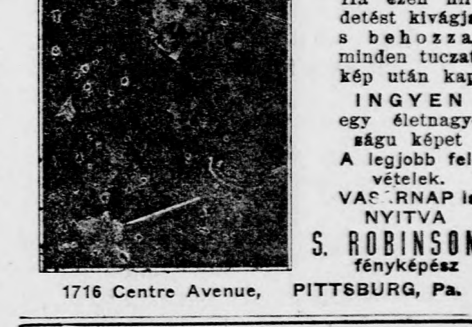
A magyar újságias szakszervezés Magyarországon legfejlettebb és legtehetősebb naplaja. Feltöltés szerkesztője: Braun Sándor. Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.

A NAP a 48-as eszény legkittünb katonája a a 67-es politika legkittünbesebb hírlója.

A NAP nemcsak a legkittünb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.

Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.— Félévre \$3.— Hónapra \$1.— Négyedévre \$1.25

Mutatványosságokat készíttél küld: A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-u. 9. sz.

Fényképezési Műterem

Ha ezen hír-detét kívánja s behozza, minden tucat kép után kap INGYEN egy életnagyságu képet. A legjobb fel-vételek. VAS-ARNAP is NYITVA S. ROBINSON fényképez

RIZSAK JÁNOS

passaiól pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127—2-ik UTCZA, PASSAIA, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajtóársulatok meghatalma-zott képviselője.

Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiál-lítanak és konzultációsilag hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.

Reám bízott ügyekben pontosan és lelkilismeretesen járok el.

Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. PHILLIPSBURG, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Az aga szeme élénken pislogott. — A zsákmányból megkapod a magad részét, — mondotta.
S befelé indult.
— Uraim, — kiáltott utána a dervis, — én janicsár voltam. Nem engedné-e meg, hogy lóra üljek?
— De magam is megyek, — szölte a feltűzsedett aga. Hát csak nyergeltes nekem is.
Azzal kardot kötött és lóra pattant. A konstantinápolyi országot csakhamar utolérték a huszonkét fegyveres szolgájt. Azok meglátták, hogy az úrok utánuk vágat. Visszatekintettek. Az aga intett nekik, hogy csak előre!
És porzott az országot a lovak patkója alatt.
Két óra nem telt belé, a csapat ujjongó ordítása jelezte az agának, hogy a szolgálai látják már a kocsit.
(Folytatása következik.)

H A ELADNI
akarja Magyarországon fekvő vagyont,
HA VÁSÁROLNI
akar földet Magyarországon, forduljon ezen címre:
John Majoros
402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

AZ UTOLSÓ CSÓK.

Irta: Zboray Aladár.

A fákról esedécsen pereg a rőt levél. Fáradt őszi szél sir a habok felett s mint valamely kísérteties ezterakiséret, zűmmögve, siránkozva kergetőznek a földre hullott levelek.
Csupa siralom ilyenkor a tenger. Mintha a habok fénye is megkopott volna s mintha erejük fogytán, utolsó sóhajtatásukat sóhajtanák el, amikor elmulnak, kün, a sekélyes parton.
A nagy fűrőlőház, a darázs-fészkekhez hasonló kabin-telep elhagyott, üres, kihalt. A hotelek kapui zárva s az egész tengerparton, ahol nyáron szinte nyüzögtek a vitorlások, egyetlen karesu, törékeny csónak mutatkozik.
A fűrőlőtelepen két ember lakik össze-vissza. Azok is, mintha ellenségei volnának egymásnak, a nagyszálló két ellenkező szárnyában.
Thoroczkói Dénes az egyik, egy szélesvállú, csaknem brutálisan erős, nap-sütött fiatal ember, a másik a cseppnyi Neuhaus báróné, egy törékeny szőke asszonyka.
Három hete laknak együtt, csaknem teljesen egyedül s három hete töltik együtt az egész napot. Esetben elvitakoznak a hotel szalonjában, ha meg reszkető aranypalástját teregeti szardni az őszi nap, kinn járnak a tengerparton — egész estig.
Valamely különös, fanyar, kesernyés szaga van a hullott lombnak. Valamely fanyar, kesernyés hangon panaszkodnak egész nap, egymásra.
Thoroczkói a sétatálcájával szurkálja a partravetett, száradó, büzlő tengeri moszatokat, anélkül, hogy rá nézne a kis szőke asszonyra, csaknem a gyütlődőkedés hangján beszél:
— Olyan vagyok éppen, mint ezek az ostoba, sóhajtozó habok. Folyton könyörgök, folyton ismétlem ugyanazt s mint ez a loecsanás, olyan nyomtalanul vész el a beszédem is.
— Éppen csak hogy szomorúvá tesz velem, mint az a folytonos szomo sirás.
— Szomorúvá teszem? — mondta dühösen vállat vonva Thoroczkói — ezt is csak úgy mondja, hisz maga még a szomorúságra sem képes.
— Talán azért, mert sohasem voltam vidám. Okom sem volt reá.
— Természetesen. Anyira jó dolga volt mindig, hogy sohasem tudta megbecsülni.
— Vagy annyira másként itélem meg, mi jó, mi közönséges, hogy sohasem tudtam elérni, amit magam jónak tartottam.
— Azt hiszem, soha, soha semmit nem tartott már jónak abban a pillanatban, amikor elérte.
A szőke asszony vállat vont, azután gunyosan kezdte magyarázni a maga álláspontját:
— Vannak, akik megrészegetnek kocsibortól s imádják ezt a mámort; vannak, akiknek, hogy a mámor gyönyörét kiélvezzék, pezsgőre van szükségük. Vannak, akiknek a küzdés mámorára van szükségük, hogy gyönyört okozzon a győzelem; vannak, akiket csak az boldogít, ha a véletlen alamizsnát vet eléjük. Vannak, akiket megmámorosít egy csók, egy ölelés, akárki legyen is a csókot osztogatója; vannak, akiket csak egy ember ölelése tehet boldoggá.

Van olyan is, akit csak egyetlen ölelés, egyetlen csók tud üdvözíteni — az utolsó.
— Minden csók első és utolsó — mondta pompán Thoroczkói.
— Pfuj, — mondta könnyedén összerázkódva a szőke asszony — maga banális és gorbomba.
Thoroczkói visszaruogott egy egész halom moszatot a tengerbe.
— Én már minden vagyok. Három hete esdekelek, három hete imádkozom, három hete szenvedem a legképtelenebb, a leghihetlenebb szenvedést, az örjítő szomjúságot. Miért hívott ide?
— Számszor megválaszoltam már erre a kérdésre. Mert szeretem.
Thoroczkói keserű iróniával hahotázott.
— Maga szeret? Maga, aki hidegebb nyugalommal tanulmányozza az én veszett nyomorúságomat, mint egy anatómus. Maga szeret? Maga, aki igérettekkel bőkezű. Maga, aki nem érez annyit, mint ez a moszat. Maga szeret, aki egy professzor nyugalmával nézi végig, mint sorvadok, mint megyek tönkre, mint égek el. Hisz maga még saját magát sem tudja szeretni, nem engem, vagy más valakit.
— Én pedig ismétlen csak azt mondhatom, én szeretem magát, Dénes. Halálosan szeretem. Vagy azt hiszi, megszököm az uramtól, attól a derék, jólelkű, szerelmes embertől, ha nem szeretem magát? Azt hiszi, megengedtem volna, hogy hozzám közelítsen, ha már akkor is nem szerettem volna, amikor még egy szót sem váltottunk egymással? Azt hiszi, ha a hétköznapi vonzódás, a sablon-szerelm boldogíthatna, otthagynom a régi világot s száműzőm magamat a beestelenységbe.
Thoroczkói dühösen kiáltott közbe:
— Ne gyalázza magát, sohasem volt, sohasem lesz beestelen.
— Nem, — mondta csodás nyugalommal az asszony, — mert a szerelem nem tesz beestelenné senkit.
— Senkit, — ragadta meg a szót Thoroczkói — se magát, se mást. Ha csakugyan érzi, amit mond, nem kértelhet az én szerelmemben sem. A szerelemben, egyedül a szerelemben egyenjogú nő és férfi. Hígyje el, megalázza magát, megalázza a szerelmet az az asszony, aki kényszeríti a férfit arra, hogy könyörögjön, hogy megalázkodjék, hogy vadállattá váljék. Csak a gyönyörnek lehet ára, a szerelem mindig önzetlen.
Az asszony nem szölte egy szót sem. Nézte a tengert, amelyet most szántott végig a felsikoltó szél. Egyszerre tarta a nő a haboknak s sziporkágni kezdett az őszi vöröfényben a nagy víz.
A magános vitorlás meg-megingott, mintha most nyújtóztatná a pihenésben megemberedett tagjait. A vitorla-árboc megbillen s úgy tántorgott, mint-ha becsipett volna a gyöngyöző hullámok csókjától.
A hideg őszi szél belekapott a fák sárguló lombjaiba s egy perc múlva vadul keringő boszorkánytáncot járt a sok színes levél.
— Akarod-e, — kérdezte reszkető hangon az asszony, — hogy ez a kelő szél, ez a támadó vihar legyen a mi nászindulónk?
— Akarom! — mondta a férfi.
— Nem értesz engem! Az én igaz szerelmem olyan, mint az aloe-virág. Egyszer virít csak, aztán elpusztul. Akarod-e?
— Akarom! — mondta szilárdan a férfi.
— Jól értettél? Aohóv! Hívlak, nem az üdvösség hona. A csókot tűzét eloltja a hideg habok csókja s a szíved lázas verését megfojtják majd hűgáim, a vizesellők. Az életedet akarom magamba szívni, az életemet akarom adni egy csókodért. Jösz-e velem?
— Jövök! — mondta a férfi.
— Látod a mi kis csónakunkat. Felhuzzuk a vitorlát s eldobjuk a kormányt s amikor belekap a viharzó szél a vitorlába, a lábaidhoz onlok hősöm. Velem jösz-e?
— Veled megyek.
Az asszonynak kísérteties fényben ragyogtak szemei. Megragadta a férfi karját s vonzolta maga után a kis kikötőbe, amelyben ott ringatózott az egyetlen, az utolsó, karesu, törékeny kis vitorlás csónak.
Szinte futottak. Lihegve, szétzilált, szétlőtt tépett hajjal az asszony, lángoló szemmel, félőrülten a férfi.
Beugrottak a csónakba s pár perc alatt fel volt szerelve a vitorlás.
A szél belekapott a vitorlába, s a vas-macska láncaán úgy toporzékolt a kis vitorlás, mint egy makranczos gyermek.
— Old le a láncaot, — biztatta az asszony s ő maga is hozzálátott, hogy a vas üllőről leszerelje a könnyű vaslán-

czot.
A csónakot egyszerre elkapta a szél s nyilsebesen vitte ki a szabad tengerre. Most már bömbölt a szél, s vad tülekedésbe bírkóztak egymással a felborbácsolott habok.
A hullám taraját felborzolta a szél s a jeges vízsepek ellepték a kis csónakot.
És az asszony odaomlott a férfi mellére s mondta:
— Nem hallom a fergeget üvöltését, mert erősebb a te szíved dobbanása. Szeretlek!
A férfi odaszoritotta magához s ugydadogta:
— A te szavad erősebb a viharnál.
— A te csókod tüze felforrálja a tengert.
— A te hajad illata felgyújtja a szívet.
— A te karjaidban biztosabb helyen vagyok, mint a császárok várában.
— A te szívedben lenni: nagyobb gyönyör, mint a mennyek országában.
— Ugy érzem, tavasz van. Rózsaszirmok hullanak reám és friss lomb zsendül körülöttem.
— Ugy érzem, a tüzvérű nyár perzseli a szívemet.
— Ha száz életem volna, mind odaadnám egy csókodért.
— Millió ajkam ha volna, mindegy csak téged csókolnálak.
— Istenné lesz, ki mámorosan hal meg.
— Söhsen hal az meg, akinek ajkát a te csókod érte.
— Szentségtörésnél kegyetlenebb bűn volna, ha ez után a csók után még csók fertőzné az ajkunkat.
— Álomtalan halál kell, hogy reánk boruljon, hisz nincsen álom annál üdvözítőbb.
— Ó, mint szeretlek!
— Álom! Édes álom!

A vitorlás gyorsabban repült, mint a sirály. Meg sem rezdült, meg sem ingott, mintha őt is féken tartotta volna a szerelem igézte.
A vihar pedig, a féltékeny vihar, toporzékolt, bömbölt, üvöltött fékezhetlen dühében, hogy észrevegyék.
Azok a csónakban, nem tudtak, nem láttak, nem hallottak semmit. Csak az egymás szavát hallották, csak az egymás szemét látták.
A csónak pedig vad repüléssel rohant neki a közömbösen, ridegen, unottan álló nagy sziklának.

HIZSNYAI JÁNOS ur
Connecticut állambeli Danburyben fel van jogosítva előfizetések felvételére és nyugtázására. Melegen ajánljuk honfitársaink jóindulatába.

DAYTONBAN
Ohio államban és környékén **RADÓ LAJOS** ur képviseli a „Bevándorló”-t. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk Radó urat honfitársaink pártfogásába.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA
Dr. J. S. MILLER
184 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül dolgozik.

I. BOSS
111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J.
Mindencéle szivarok és dohányok — importálója.
KÜLÖNÖSEN JO A KOSSUTH ÉS GRÓF BATTYÁNYI DOHÁNY.
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!
Dr. BOTTLIK LAJOS
BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
volt csász. és kir. katonaoorvos, a magyar kir. posta, távirada és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa
Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzultációs orvos, a legkülönfélébb és leg súlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszol:
Dr. LOUIS BOTTLIK
420 SO. HALSTEAD STREET. Telephone Monroe 1116. CHICAGO, ILL.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RUDNER és ROTH, tulajdonosok
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilenczedik utca sarkán
— Kitűnő ételek és italok —
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE
— Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

YORKVILLE BOULEVARD
előkelő magyar kávéház a felső városban
1393 MÁSODIK AVENUE
Tulajdonos:
GROSS EDE
— a 72. és 73. utcák között. —
— MINDENNAP CZIGÁNYZENE —
Kitűnő magyar ételek és jó italok.
Pontos kiszolgálás.
POMPÁS BILLIARDASZTALOK.

THE 'STATE BANK'
AZ ALLAM BANKJA
378 Grand Street, New York City.
Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.
Tőke, feleleg, nyeresémy, \$1,000,000
Betétek több, mint 16,000,000
Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.
HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

WÁRADY LAJOS
Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.
Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A szövetség célja: az Amerikában élő magyarok gazdasági, szociális, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
— Osztrályok alá lehetnek Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO.
BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ.
Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. —
10 AVENUE és PEARL ST. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print
215 BOWERY — NEW YORK.
Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését.
— Kitérően felszerelt magyar nyomda. —
Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO.
CSEHORSZÁGI módon készülő SÖR
A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézharmatos cseh komlóból főzik.
FELTÉTELENÜL JOBB BARMIEY IMPORTÁLT SÖRNÉL.
ELIZABETH, N. J.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!
Dr. BOTTLIK LAJOS
BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
volt csász. és kir. katonaoorvos, a magyar kir. posta, távirada és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa
Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzultációs orvos, a legkülönfélébb és leg súlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszol:
Dr. LOUIS BOTTLIK
420 SO. HALSTEAD STREET. Telephone Monroe 1116. CHICAGO, ILL.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RUDNER és ROTH, tulajdonosok
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilenczedik utca sarkán
— Kitűnő ételek és italok —
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE
— Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.
E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek céljából.
NEW YORK ALLAM.
Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.
Kiss Emil, 104 Second Ave., New York.
Tiz év óta fennáll.
Németh János, 457 Washington street, New York.
Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York.
Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.
Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvételre és eladása.
Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, Igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ALLAM.
B. Hendler, successor to A. Hendler Son & Co. Cassandra.
Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részére olcsón, gyorsan és biztonságosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.
First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alapitoke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresémy \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
Róth József és Fiai, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, 604 Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.
Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legelőnyösebb ártalom mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel állítanak és a konzultáusi hitelestést beszerzik Czím: Jos. Roth and Sons.
Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.
Alapitoke és főössleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházaival egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegy eladás és közjegyzői iroda. Klein Jakab, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.
Megbízható pénzküldés és hajójegyeladás. Kijelölt közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.
Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.
Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése.
Kall G. Arpad, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelestés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ALLAM.
The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompanyája, Bonne Terre.
Bejegyezett 1890-ben. Tőke \$100,000.00.
R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thumure alelnök. E. H. Dearing titkár és pénztáros.
OHIO ALLAM.
Percel Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland.
The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown.
Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ALLAM.
Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.
NEW JERSEY ALLAM.
Rizák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapestben, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fiúmel ügynökségének irodája: Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar amerikaiak, kik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.
ZASZLÓ, JELVÉNY, MISERUHÁK
Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények.
Bálok és ünnepekhez szükséges zászlalok és díszítések raktára.
— Jutányos árak. —
LITVAY JÁNOS
8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O

Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztáros.
ELSŐ NEMZETI BANK
FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapított 1864-ben. Schuykill-County legőregibb nemzeti bankja.
Alapitoke \$50,000.00
Tartalékalap és szét nem osztott nyeresémy 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénz csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszaadja.
Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

ELŐNEMZETI BANK
FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapított 1864-ben. Schuykill-County legőregibb nemzeti bankja.
Alapitoke \$50,000.00
Tartalékalap és szét nem osztott nyeresémy 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénz csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszaadja.
Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

Szerkesztő: Egész évről A vidéken Egyes szá...

EL IV. Évfolyam

A budapesti amerikai dorlási Iyecz k...

Ebben is elpan nyi pan ankétiro vándorl het. F. Ó cikl után m rünk a ra, nem gazdas tőségét adórend és főleg Akkor a a kíván megold dorlás évek óta

Mind nézünk mert be a követ fontoss Hogyan dorlást lyek az lapitath a jövrő

E fel enged kivétele ni a ki Magyar tartunk

E fel ket az, ezikkébe mert bá nek is, tek, az fordítás

Mi tö zaküldé haza ma ségét sz letet i hetjük ily han ják. I tenek, v Kölesön eszközt Budapesti főkonzulának irodája Budapestben, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fiúmel ügynökségének irodája: Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar amerikaiak, kik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

pedig at pénzbe tük el. dorlás Beregbe premben komoly a nézet vándorl lis szem Ánde csalóka, A kérdés impressz kintés v desében tapasztal nek szá a kíván tekinten hogy iga dorlás ké ni a jöv súlyos, a mak fog

Es ez hoz, ahol dig kevé

THE VAGYON